ЯНГИ ИСТИҚБОЛ САРИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 293 (13.555).

1966 ДЕКАБРЬ 25 ЯКШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР Олий Советининг мажлиси тўғрисида
ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Олтинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўққизинчи сессияси 24 декабрда ўз ишини давом эттирди. Эрталаб соат 10 да учинчи мажлис бошланди. Олий Совет Раиси депутат **О. Содиқов** мажлисни очди.

Мажлисда сессиянинг кун тартибидаги икки масала юзасидан — Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги Давлат плани тўғрисида ва республиканинг 1967 йилги Давлат бюджети тўғрисида музокаралар давом этди. Музокараларда Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри **К. С. Зоиров,** депутатлардан **М. М. Муҳиддинов** (147-Коммунистик сайлов округи), **Н. Б. Бозоров** (341-Ромитан сайлов округи), **А. П. Қаюмов** (148-Киров сайлов округи), **М. Умаров** (428-Киров сайлов округи) сўзга чиқдилар.

Музокаралар тамом бўлганидан кейин Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госпланининг раиси депутат **С. К. Зиёдуллаев** якунловчи нутқ сўзлади. Шундан кейин Олий Совет Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги Давлат плани тўғрисидаги Қонунни бир овоздан қабул қилди.

Республика молия министри депутат **В. М. Муратхўжаевнинг** якунловчи нутқидан кейин Олий Совет Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги Давлат бюджети ҳақидаги Қонунни бир овоздан қабул қилди.

Олий Совет кун тартибидаги учинчи масалани қараб чиқа бошлаб, Ўзбекистон ССР Олий Советининг саккизинчи сессиясида депутатлар томонидан айтилган танқидий мулоҳазалар ва таклифлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **М. М. Мусахоновнинг** ахборотини тинглади. Олий Совет бу масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Мажлис кун тартибидаги тўртинчи масала юзасидан — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида республика Олий Совети Президиумининг Секретари депутат **Р. Сахибоев** доклад қилди. Олий Совет тақдим этилган Фармонларни бир овоздан тасдиқлади, тегишли қонунлар ва қарорларни қабул қилди.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри **Н. Ж. Худойбердиев,** республика маданият министри **З. Р. Раҳимбобоева,** Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати министрининг ўринбосари **С. Т. Тўхтахўжаев** сессияда депутатлар томонидан берилган саволларга жавоб қайтардилар.

Шу билан олтинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўққизинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ
ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1967 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган 1967 йилги давлат плани Ўзбекистон ССР Олий Советининг План-бюджет комиссияси киритган тузатишларни ҳисобга олган ҳолда тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССР Халқ хўжалигини ривожлантириш 1967 йилги давлат планининг қуйидаги асосий кўрсаткичлари тасдиқлансин:

	(1966 йилга нисбатан ўсиш процентлари)
Саноатнинг ялпи маҳсулоти	7,6 процент
Давлат йўли билан марказлаштирилган тартибда маблағ ажратиш	20,2 процент
Асосий фондларни ишга солиш	28,6 процент
Умум фойдаланадиган автомобиль транспортининг юк обороти	12.2 процент
Меҳнат унумдорлиги:	
саноатда	4 процент
қурилишда	5 процент

3-модда. 1966 йилдагига нисбатан 1967 йилда қуйидагиларни кўпайтириш таъминлансин:

Давлат ва кооператив савдосининг таққосланувчи нархлар ҳисобидаги чакана товар обороти	8,3 процент
давлатнинг марказлаштирилган тартибда бериладиган капитал маблағлари ҳисобидан қуриладиган уй-жойларнинг фойдаланишга топшириладиган ялпи майдони	33 процент
давлат бюджетидан таъминланадиган мактабгача тарбия муассасаларидаги болалар сони	13,6 процент
куни узайтирилган мактаблар ва группалардаги ўқувчилар сони	15,3 процент
олий ўқув юртларидаги студентлар сони	8,4 процент
ўрта махсус ўқув юртларидаги ўқувчилар сони	15,2 процент
аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги ишлар ҳажми	34,8 процент

4-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги давлат плани юзасидан План-бюджет комиссиясининг хулосасида баён қилинган, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида депутатлар томонидан киритилган таклифлар ва айтилган мулоҳазаларни қараб чиқиш ҳамда улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш топширилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Е. НАСРИДДИНОВА.**

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1966 йил 24 декабрь.
Тошкент шаҳри.

РСФСР Олий Советининг сессияси ўз ишини тамомлади

МОСКВА. Олтинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг Катта Кремль саройида икки кун давом этган саккизинчи сессияси 23 декабрда ўз ишини тамомлади.

Россия Федерацияси халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги давлат плани билан давлат бюджети лойиҳалари юзасидан бўлган музокараларда 24 нотиқ сўзга чиқди.

Депутатлар РСФСР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги давлат плани ва давлат бюджети тўғрисидаги қонунларни, шунингдек РСФСРнинг 1965 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлаш ҳақидаги қарорни қабул қилдилар.

Сессия РСФСР Олий Совети Президиумининг раиси қилиб, Михаил Алексеевич Ясновни сайлади.

РСФСР Олий Совети Президиумининг сессиялар ўртасидаги даврда чиқарган фармонлари тасдиқланди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ
ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1967 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан тақдим этилган Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги Давлат бюджети Ўзбекистон ССР Олий Советининг План-бюджет комиссияси доклади бўйича қабул қилинган тузатишлар билан бирга даромадлар бўйича ва харажатлар бўйича жами 2.269.979 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

2-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги Давлат бюджети давлат ва кооператив корхоналаридан ҳамда ташкилотларидан олинадиган даромадларнинг — оборот солиғи, асосий ишлаб чиқариш фондлари ва оборот маблағларидан тўловлар, фойдалардан ажратмалар, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан келадиган бошқа даромадларнинг умумий суммаси 1.792.791 минг сўм миқдорида белгилансин.

3-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги Давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноат, қурилиш индустрияси, енгил ва озиқ-овқат саноатлари, қишлоқ хўжалиги, транспорт, турар жой ва коммунал хўжалигини ҳамда халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни пул билан таъминлашга қилинадиган харажатларнинг умумий суммаси 1.054.450 минг сўм миқдорида белгилансин.

4-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги Давлат бюджетида социал-маданий тадбирларга — умумий таълим мактаблари, техникумлар, олий ўқув юртлари, илмий тадқиқот муассасалари, профессионал-таълим ўқув юртлари, кутубхоналар, клублар, театрлар, матбуот, радиоэшиттиришга ҳамда маориф ва маданият соҳасидаги бошқа тадбирларга; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийлар, соғлиқни сақлаш ва физкультура соҳасидаги бошқа муассасаларга; пенсия ва нафақаларга ажратиладиган маблағларнинг умумий суммаси 1.140.136 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги Давлат бюджетида давлат ҳокимият органларини, давлат идора органларини ва халқ судларини таъминлаш учун ажратиладиган маблағлар суммаси 35.957 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-модда. Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги республика бюджети даромадлар бўйича ва харажатлар бўйича 1.335.538 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

7-модда. Тошкент шаҳри, областлар ва Қорақалпоғистон АССРнинг 1967 йилги бюджетлари даромадлар ва харажатлар бўйича 934.441 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан

	Минг сўм ҳисобида
Тошкент шаҳри	223.883
Тошкент области	108.468
Сирдарё области	50.399
Фарғона области	90.196
Андижон области	105.774
Самарқанд области	96.306
Бухоро области	56.931
Қашқадарё области	48.985
Сурхондарё области	44.046
Хоразм области	35.311
Қорақалпоғистон АССР	74.142

8-модда. Умумиттифоқ давлат солиқлари ва даромадларидан Тошкент шаҳри, областлар ва Қорақалпоғистон АССР бюджетларига ажратмалар 1967 йил учун қуйидаги миқдорларда тасдиқлансин:

а) оборот солиғи тушумларидан: Тошкент шаҳрига — 37,7 процент, Тошкент областига — 80,6 процент, Сирдарё областига — 100 процент, Фарғона областига — 51,5 процент, Андижон областига — 71.6 процент, Самарқанд областига — 50,5 процент, Бухоро областига — 48,5 процент, Қашқадарё областига — 100 процент, Сурхондарё областига — 90,1 процент, Хоразм областига — 57,8 процент ва Қорақалпоғистон АССРига — 100 процент.

б) колхозлардан олинадиган даромад солиғидан, қишлоқ хўжалик солиғидан, СССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва кам оилали гражданларидан олинадиган солиқдан, ўрмонлардан келадиган даромадлардан ва пул-буюм лотереялари тушумларидан — 100 процент.

в) аҳолидан олинадиган даромад солиғидан: Тошкент шаҳрига — 10 процент, Тошкент областига — 80 процент, Сирдарё, Қашқадарё областларига ва Қорақалпоғистон АССРга — 100 процент, Фарғона, Андижон ва Самарқанд областларига — 40 процент, Бухоро, Сурхондарё ва Хоразм областларига — 50 процент;

9-модда. Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги давлат планида кўрсатилган тадбирларни маблағ билан таъминлаш учун Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги республика бюджети маблағларидан Сирдарё области маҳаллий бюджетларига 4649 минг сўм миқдорида, Қашқадарё области маҳаллий бюджетларига 2242 минг сўм миқдорида ва Қорақалпоғистон АССР давлат бюджетига — 10 793 минг сўм миқдорида маблағ ажратилсин.

10-модда. Ўзбекистон ССРнинг республика бюджети бўйича касса оборотидаги нақд пул 1967 йилга 28000 минг сўм миқдорида тасдиқлансин.

11-модда. Тошкент шаҳри, областлар ва Қорақалпоғистон АССР бюджетлари бўйича касса оборотидаги нақд пул 1967 йилга 34.400 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан:

	Минг сўм ҳисобида
Тошкент шаҳри	6500
Тошкент области	4200
Сирдарё области	2200
Фарғона области	3400
Андижон области	4200
Самарқанд области	3800
Бухоро области	2300
Қашқадарё области	2000
Сурхондарё области	1700
Хоразм области	1400
Қорақалпоғистон АССР	2700

12-модда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги давлат бюджети юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг План-бюджет комиссиясининг хулосасида баён қилинган, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида депутатлар томонидан айтилган таклифлар ва мулоҳазаларни қараб чиқиш ҳамда улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиш топширилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Е. НАСРИДДИНОВА.**

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1966 йил 24 декабрь.
Тошкент шаҳри.

Қўқондаги пайпоқ тўқиш ип йигириш комбинатининг ишчиси Ҳалимахон Ҳолматова 1967 йил ҳисобига ишламоқда. У кундалик топшириқни ҳар доим ошириб бажариб, юксак меҳнат кўрсаткичига эришмоқда. Суратда: Х. Ҳолматова.

В. Сироткин фотоси.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ тухум ва парранда

Узбекистон ССР «Птицепром» коллективлари тухум ва парҳез гўшти тайёрлаш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажардилар. Давлатга 43,7 миллион дона тухум ва 1425 тонна гўшт сотилди.

Фарғонадаги 1-парранда фабрикаси, Уртасарой, Бухоро парранда фабрикаларининг ходимлари ва айниқса мўлжалланганидан 6,4 баравар кўпроқ тухум тайёрлаган Наманган инкубатор-паррандачилик станциясининг коллективи бу йил муваффақиятли ишлади.

Ҳар бир тухум қиладиган товуқдан бир йилда 129 тадан тухум олинди.

Йил охиригача топшириқдан ташқари камида ярим миллион дона тухум ва 250 тонна парранда гўшти тайёрланади.

Деҳқон бўлсанг ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1966 йил 24 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда ҳайдалган ер, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Сирдарё	0,1	108,2
Самарқанд	—	105,1
Тошкент	0,1	104,1
Бухоро	0,4	101,4
Сурхондарё	1,7	98,0
Андижон	0,2	96,1
Қашқадарё	—	93,0
Хоразм	—	92,5
Фарғона	1,1	80,9
ҚҚ АССР	—	23,0
РЕСПУБЛИКА БУЙИЧА:	0,3	95,8

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

А. Н. КОСИГИННИНГ ИЗМИРДА БУЛИШИ

ИЗМИР, 23 декабрь. (**ТАСС махсус мухбири**). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари Измир вилоятининг губернатори Намиқ Камол Шонтурк ва шаҳар муниципалитетининг раиси Усмон Кибор ҳузурида бўлдилар.

* * *

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари Измир билан танишишни давом эттириб, шаҳардаги энг йирик саноат корхоналаридан бири бўлган «Кула» тўқимачилик фабрикасини бориб кўрдилар.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар фабрика правлениеси аъзоларидан бири Сурайё Чўлоқ ҳамроҳлигида унинг цехларини айланиб чиқдилар. Фабрика кўздан кечириб бўлингач, А. Н. Косигин мамлакат бўйлаб қилинаётган сафарда унга ҳамроҳ бўлиб юрган турк ва чет эл журналистларининг фабрикани кўришдан олинган таассуротлар ҳақидаги саволларига жавоб берди. Совет ҳукуматининг бошлиғи фабрикадаги ишчиларнинг малакаси юксак эканлигини ва Туркия тўқимачилик саноатини ривожлантиришнинг, шунингдек бу соҳада Туркиянинг Совет Иттифоқи билан ҳамкорлик қилиш имкониятларини гапириб ўтди. Совет Иттифоқи, деди у, Туркияга ўз саноати учун керакли асбоб-ускуналарни етказиб бериши ва тайёр маҳсулотининг бир қисмини сотиб олиши мумкин.

ИЗМИР ГУБЕРНАТОРИ ҲУЗУРИДА ЗИЁФАТ

ИЗМИР, 24 декабрь. (ТАСС). Кеча Измир вилоятининг губернатори Намиқ Камол Шонтурк СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шарафига «Буюк эфес» меҳмонхонаси биносида зиёфат берди. Зиёфатда Совет томонидан — Украина ССР Министрлар Совети Раиси В. В. Шчербицкий, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси М. Бейсебоев ва бошқалар ҳозир бўлдилар.

Туркия томонидан Туркия ташқи ишлар министри И. С. Чағлиянгил, Измир ҳарбий қўмондонлиги ва савдо-саноат доираларининг вакиллари ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлишди.

Камол Шонтурк СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинни табриклаб, бундай деди: «Бизнинг шаҳримиз ривожланиб бораётган ва порлоқ истиқболга эга бўлиши равшан кўриниб турган турк—совет муносабатларида алоҳида ўрин тутади, чунки Измир — Туркиянинг экспорт-импорт портларидан биридир. Совет Иттифоқи халқаро Измир ярмаркасида доимо қатнашаётган мамлакатлар орасида биринчи ўринни олиб турганлигини биз ўзимизнинг буюк қўшнимиз турк—совет муносабатларини ривожлантиришга аҳамият бераётганлигининг исботи, деб биламиз».

Губернатор Анқарада олиб борилган Совет — Туркия музокаралари тўғрисида гапириб: «Туркия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона, яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш мақсадида олиб борилган музокараларнинг ижобий натижаларидан аклироса ҳар бир киши фақат мамнун бўлиши мумкин» деб таъкидлади.

А. Н. Косигин жавоб нутқида самимий кутиб олишганликлари учун миннатдорчилик билдириб бундай деди: «Биз Туркияга биринчидан, шунинг учун келдикки, биз сизлар билан яқин қўшнимиз. Иккинчидан биз ўз қўшниларимизни билишни лозим ва мақбул деб ҳисобладик. Билганда ҳам дўстлашиб ва ҳозир бутун инсониятни қизиқтираётган иш учун — яъни тинчлик иши учун биргаликда курашишни кўзлаб билиш учун келдик.

Бизнинг сизлар билан ўртамизда ҳеч қандай зиддиятлар йўқ, икки ўртада ҳеч қандай низоли масалалар йўқ. Лекин бизнинг умумий битта чегарамиз ҳамда дўстликда яшашга, бир-биримизнинг ишончимизни қозонишга, иқтисодий ривожланишда бир-биримизга кўмаклашишга, мамлакатларимизнинг халқлари яхшироқ турмуш кечиришида бир-биримизга кўмаклашишга зўр истагимиз бор.

Биз шу фикрга асосланиб, Анқарада Туркия ҳукумати билан музокаралар олиб бордик, Туркия Президенти билан учрашдик, ҳозир ҳаммани қизиқтираётган барча масалалар хусусида — Ветнамдаги уруш масаласида Европа хавфсизлиги проблемалари, Туркия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар ва иккала мамлакатнинг иқтисодий ривожланиш масалалари устида фикрлашиб олдик. Бу масалаларнинг ҳаммаси тегишинча муҳокамадан ўтказилди ва уларнинг кўпчилиги юзасидан умумий ҳамжиҳатликка эришдик, деб ўйлайман».

Совет ҳукуматининг бошлиғи пировардида икки қўшни мамлакат ўртасидаги дўстлик, ўзаро ишонч ва алоқаларни мустаҳкамлаш учун ҳамда Туркия Республикасининг равнақи учун қадаҳ кўтарди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. С. АБДАЛИННИ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида

Партия ва давлат органларидаги кўп йиллик актив ва самарали иши учун, Ўзбекистонда хўжалик ва маданий қурилишдаги катта хизматлари учун ҳамда туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Александр Степанович **Абдалин** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Е. НАСРИДДИНОВА.**

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1966 йил, 24 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. И. АСТАХОВГА «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» фахрий унвони бериш тўғрисида

Инженер кадрларни тайёрлаш соҳасидаги кўп йиллик ва самарали иши учун ҳамда республикада алоқа воситаларини ривожлантиришдаги хизматлари учун, шунингдек туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати билан Тошкент алоқа электротехника институтининг ректори Михаил Иванович **Астаховга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Е. НАСРИДДИНОВА.**

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1966 йил, 24 декабрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IX СЕССИЯСИ

ЭКОНОМИКАМИЗ ЯНАДА РАВНАҚ ТОПСИН

Е. А. АЙТМУРОТОВ нутқи

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг раиси

Қорақалпоғистон меҳнаткашлари беш йилликнинг биринчи йилида қишлоқ хўжалиги, саноат, капитал қурилиш соҳасида, меҳнаткашларнинг маданияти ва моддий фаровонлигини ривожлантириш соҳасида катта-катта муваффақиятларга эришдилар.

Саноат маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўн бир ойлик планини 102 процент бажариб, пландан ташқари бир неча юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари 289 минг тонна «оқ олтин» топширдилар. Ҳосилнинг учдан бир қисми машинада териб олинди. Давлатга пилла, тухум, жун сотиш йиллик планлари ошириб бажарилди. Ўтган йилдагига қараганда беш минг тонна кўп шоли давлатга сотилди.

Халқ хўжалигининг муваффақиятларини айтган пайтда автоном республика саноатига, капитал қурилишига ва қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш ишидаги камчиликлар тўғрисида гапирмай илож йўқ.

Баъзи бир саноат корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш топшириқларини бажармаяптилар, паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Капитал қурилиш соҳасида жиддий камчиликлар бор. Ирригация ва ерларни мелиорациялаш, чорвачиликнинг қолоқлигини тугатиш учун ҳали кўп иш қилиниши керак.

Автоном республика ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантиришнинг энг муҳим масалаларига оид баъзи бир таклифларимиз ва илтимосларимиз бор.

Автоном республика саноатини [illegible]

лозим бўлур эди. Лекин 1967 йилги капитал маблағларни тақсимлаш вақтида Ўзбекистон ССРнинг айрим министрликлари ва идоралари ана шу муҳим объектлар қурилишини кўзда тутмадилар.

Қурилиш ташкилотларини етарли миқдорда деворбоп материаллар билан таъмин этиш капитал қурилишни муваффақиятли олиб боришнинг шартларидан биридир. Республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги ғишт заводларининг қувватини ўз вақтида кўпайтиришга, уларни техника, автомобиль транспорти ва малакали инженер-техник кадрлар билан таъминлашда бизга зарур ёрдамни бериши керак.

Турли идоралар, министрликлар ва ташкилотлар Қорақалпоғистонда катта миқёсда қурилиш ишлари олиб бормоқдалар. Лекин Автоном республикада саноат корхоналари билан қурилишларни бинокорлик материаллари ва бошқа материаллар билан таъминлашни координациялаб турувчи бир ташкилот йўқ. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ҳузурида материал-техника таъминоти бошқармаси тузиш лозим.

Автоном республикада сизот сувларнинг сатҳи юқори жойлашганлиги муносабати билан уй-жой бинолари бевақт яроқсиз ҳолга келиб қолмоқда ва капитал ремонт муддатигача етиб бора олмаяпти, шуни ҳисобга олиб, 1967 йил учун уй-жой-коммунал хўжалигига ажратилган капитал маблағни кўпайтиришни сўраймиз.

Қорақалпоғистон меҳнаткашлари халқ хўжалигини ва маданиятни ривожлантиришнинг 1967 йилги планини муваффақиятли бажа- [illegible] (Қарсаклар).

Депутат В. В. ОКУНСКИЙ нутқи

Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, қардош совет республикалари, Москва ва Ленинград шаҳарларининг [illegible] ёрдами туфайли Тошкентда [illegible] ларни уй-жой билан таъминлаш соҳасида мисли кўрилмаган қисқа вақт ичида жуда кўп иш қилинди. Ҳозир палаткаларда истиқомат қилувчи оилалар йўқ.

1966 йил 20 декабрга қадар ўн мингдан ортиқ оила янги уйлардан квартиралар олди, етти мингга яқин оила студентларнинг ётоқхоналарига жойлаштирилди, ўн мингга яқин оила квартиралари зарар кўрмаган гражданларнинг уйларига жойлаштирилди ва 24 мингдан ортиқ оила ремонт қилинган квартираларга кўчирилди. 13 минг оила Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарларига ва қардош иттифоқдош республикаларга жўнаб кетди. Якка тартибда уй-жой қурилиши массивларига гражданларни кўчириш ва уй-жой қуриш соҳасида кўп иш қилинди.

Ҳозир бизнинг олдимизда турган вазифа — Тошкент аҳолисини студентларнинг ётоқхоналари ва идора биноларидан квартираларга кўчириб жойлаштиришдан, хонадонларнинг уйларида турган кишиларни янги уйларга кўчириб жойлаштиришдан иборат.

Шаҳар саноати беш йиллик биринчи йили топшириқларини муваффақиятли бажармоқда. Шу йилнинг ўн бир ойи ичида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш плани 102,9 процент бажарилди.

Ўн бир ой ичида 500 минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой қурилиб, фойдаланиш учун топширилди. Йўлдош-шаҳар Сергили қад кўтарди. Бу ерда йил охиригача 150 минг квадрат метр ҳажмидаги уй-жой фойдаланиш учун топширилади. Янги мактаблар, мактабгача тарбия муассасалари ва бошқа кўп объектлар фойдаланиш учун топширилди. Шаҳарни сув, газ билан таъминлаш ва канализация соҳасида ҳам катта ишлар қилинди.

Аммо, шуни айтмоқ кераккн, капитал қурилишда ҳали кўпгина камчиликлар ва ҳал этилмаган масалалар бор. КПСС Марказий Ко[illegible] ремонт қилиш ҳамда тиклаш ишлари кўнгилдагидек эмас. Шаҳарнинг санитария аҳволи юксак даражага кўтарилмаган. Пассажир транспорти ва хусусан автомобиль транспортининг иши тўғрисида кўп шикоятлар бор. Аҳолига маиший-коммунал хизмат кўрсатувчи шохобчалар ва савдо шохобчалари етарли даражада кенгайтирилган эмас.

Биз зўр мамнуният билан шуни қайд қиламизки, сессия муҳокамасига тақдим этилган план ва бюджет лойиҳаларида зилзила оқибатларини тугатишни ҳисобга олиб, шаҳар хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада ривожлантириш кўзда тутилган.

Уй-жой қурилишига керакли капитал маблағлар ҳар йили янги биноларни фойдаланиш учун топширишни таъминлайдиган ва келгуси йил программасида кўзда тутилган баъзи ишларни бошлаб қўйишга етарли миқдорда ажратилади. 1967 йил плани тўғрисида ҳам шуни айтиш мумкин. Лойиҳа топшириқларига мувофиқ, янги микро районларда болаларнинг спорт майдончаларини, ховузларни қуриш, кўкаламзорлаштириш, ирригация, ободончилик ишларини олиб бориш учун қўшимча маблағ ажратишни сўраймиз. Йўл қурилиши учун, тез ўсиб бораётган шаҳар хўжалигини яхши аҳволда сақлаш учун, биноларни ремонт қилиш учун ҳам қўшимча маблағ керак. Шаҳар районларини кичиклаштириш пайти келган. Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги давлат плани ва давлат бюджети лойиҳалари сессия муҳокамасига тақдим этилди. Биз ана шу лойиҳаларни план-бюджет комиссиясининг тузатишлари билан тасдиқлаш тўғрисидаги таклифларни қўллаб-қувватлаймиз ва Тошкент меҳнаткашлари социалистик давлатимизнинг 50 йиллигини меҳнат зафарлари билан кутиб олмоқ учун янада зўр ғайрат билан меҳнат қиладилар, деб ваъда берамиз (Қарсаклар).

Депутат Т. Р. КАРИМОВА нутқи

Андижон область ижроия комитети раисининг ўринбосари

Андижон областининг меҳнаткашлари халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажариш, коммунизмнинг моддий базасини вужудга келтиришда янги, янада юксак марраларни эгаллаш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар.

Областнинг саноат корхоналари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 1966 йилнинг ўн бир ойлик планини 104 процент, меҳнат унумдорлиги планини 104,2 процент бажардилар.

Колхоз ва совхозлар давлатга 830,3 минг тонна пахта топшириб, 1970 йилга мўлжалланган даражадан ўзиб кетдилар. Ҳар гектар ердан 28 центнердан ортиқ пахта олинди. Давлатга пилла, узум, тухум, қовун-тарвуз, сабзавот сотиш йиллик планлари бажарилди. Гўшт ва сут тайёрлаш йиллик планлари бажарилиш арафасида турибди.

Ўтган 11 ой ичида саноат, қишлоқ хўжалигининг янги объектлари ишга туширилди. Янги мактаблар, касалхоналар ва мактабгача тарбия муассасалари фойдаланиш учун топширилди. Аммо, республика Қурилиш министрлиги ва «Узводстрой»нинг қурилиш ташкилотлари баъзи объектларда суст иш олиб бормоқдалар. Гидролиз ва электротехника заводларида, «Электроаппарат» заводида, 6- ва 8- тегирмон комбинатларида, Андижон ва Косонсой сув омбори, Марказий Фарғона канали қурилишларида қурилиш-монтаж ишлари планлари бажарилмаётир.

Олий Совет муҳокамасига тақдим этилган республиканинг Давлат бюджети 1967 йилги халқ хўжалик планида кўзда тутилган тадбирларга пул ажратишни таъминлайди ва Ўзбекистоннинг экономикаси ҳамда маданиятини муваффақиятли ривожлантиришга ёрдам беради.

Аммо, маориф, маданият, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот эҳтиёжларига сарфланадиган маблағларнинг умумий суммаси областнинг талабларини тўла қондира олмайди.

Республика ҳукумати областда маориф, соғлиқни сақлаш объектлари ва бошқа иншоотларни қуриш тўғрисида бир қанча қарор ва фармойишлар чиқарди. Аммо, шу мақсадда етарли миқдорда пул ажратилмаётир. 1967 йилда бирорта ҳам янги мактаб биносини қура бошлаш кўзда тутилмаган.

Биз шу мақсадда ажратиладиган маблағларни, шунингдек шаҳарларни ва район марказларини обод қилиш, маҳаллий Советларнинг уй-жой фондини, маориф, маданият, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот муассасалари биноларини капитал ремонт қилиш, шунингдек уларни зарур асбоб ва жиҳозлар билан таъминлаш учун ажратиладиган маблағларни кўпайтиришни илтимос қиламиз.

Республиканинг 1967 йилги халқ хўжалик плани ва бюджети лойиҳаларини маъқуллаш билан бирга, Андижон областининг меҳнаткашлари 1967 йил топшириқларини бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарф қиладилар ва мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар, деб ваъда беришга ижозат этгайсиз. (Қарсаклар).

Депутат А. А. ХЎЖАЕВ нутқи

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министри

Ўзбекистон Озиқ-овқат саноати министрлиги системасидаги ходимлар беш йилликнинг биринчи йилида бир мунча ижобий натижаларга эришдилар. Министрлик корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш ўн бир ойлик планини ошириб бажарди. Топшириқдан ташқари 21 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан тозаланган ўсимлик ёғи, узум виноси, тамаки ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Министрликка қарашли боғдорчилик-узумчилик совхозларининг ходимлари дуруст меҳнат қилдилар.

Бу йил Самарқанддаги «Уроқ ва Болға» консерва заводида янги шарбат цехи, Фарғона ва Деновда виночилик заводлари, Наманган ун комбинатида унни қопқанорсиз сақлаш цехи, Тошкент ёғ комбинатида ва бошқа корхоналарда бир қанча объектлар қуриб ишга туширилди.

Маҳсулот турларини кўпайтириш, сифатини ошириш ва чиқариладиган маҳсулотнинг ташқи безагини яхшилаш соҳасида баъзи ишлар қилинди. Харидорлар сотиб олмаётган айрим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш тўхтатилди ва уларнинг ўрнига янги турдаги маҳсулотлар ўзлаштирилиб ишлаб чиқарила бошланди. Корхоналарда кўпгина янги серунум машина ва автоматлар ўрнатилганлиги туфайли меҳнат унумдорлигини ошириш плани ортиги билан бажарилди. Маҳсулот таннархини камайтириш топшириғи ҳам бажарилмоқда.

Шу йил 1 июлдан бошлаб Тошкент тамаки ва Самарқанд чой қадоқлаш фабрикалари планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги усулига кўчирилди.

Лекин министрлик корхоналарининг ишида ҳали кўпгина нуқсонлар ва ҳал этилмаган масалалар бор.

Биз янги 1967 йилга тайёргарлик кўриш жараёнида шу нуқсонларни тугатиш юзасидан баъзи бир ишларни қилдик. Келгуси йилда янгича иш шароитига ўтказиладиган корхоналарнинг иши синчиклаб ўрганилди. Харидорлар кўплаб талаб қилаётган маҳсулотларни максимал даражада кўпайтиришга мўлжалланган планни тузишда шу корхоналарга катта ёрдам берилди. Улар нормадан ташқари материалларни, ўзларига кераксиз асосий фондларни реализация қилишда ёрдам олмоқдалар.

1967 йилда Озиқ-овқат саноати министрлиги бўйича капитал маблағ ҳажми бу йилгига қараганда 23 процент ошади. Бир қанча янги ғоят муҳим объектлар қурилиши бошлаб юборилади. Бироқ, қурилиш ташкилотлари баъзи объектлар — Булунғур районидаги вино комбинати, Янгийўл ачитқи заводи ва бошқа объектлар бўйича пудрат ишлари ҳажмини ажратилаётган капитал маблағларга қараганда анча кам миқдорда қабул қилишни мўлжаллаб турибдилар.

Савдо министрлиги билан «Ўзбекбирлашув» озиқ-овқат саноати корхоналари маҳсулотини сотиш масалаларига кўпроқ эътибор беришлари лозим. Шаҳар ва қишлоқ магазинларида министрликка қарашли завод ва фабрикалар ишлаб чиқараётган кўпгина маҳсулотлар топилмаётганлигини кўрсатувчи бир мунча мисолларни айтиб бериш мумкин, ҳолбуки бу маҳсулотларни шу магазинларга келтириш имконияти мавжуд.

Бу йил жамғарма тўплаш плани бажарилмаяпти, бунинг асосий сабабларидан бири шуки, молия органлари олинадиган фойда планига товар маҳсулоти плани аниқланганлигидан, хом ашёнинг айрим турларига янги улгуржи нархлар жорий этилганлигидан ва шу сингари бошқа тадбирлардан келиб чиқадиган зарур тузатишларни киритмадилар. Башарти жамғарма тўплаш планига зарур аниқликлар киритилганида, фойда олиш топшириғи анча муваффақиятли бажарилган бўлур эди.

Биз республика Молия министрлигидан шу илтимосларни биз билан бирга ликда яна бир марта қараб чиқиб, планга зарур ўзгартишлар киритишни сўраймиз (Қарсаклар).

Депутат М. Х. ХУДОЙБЕРГАНОВ нутқи

Хоразм область ижроия комитетининг раиси

Хоразм меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIII съездининг, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг биринчи йилида муайян ютуқларни қўлга киритдилар. Саноат маҳсулоти чиқариш топшириғи шу йилнинг ўн бир ойи мобайнида 104,6 процент бажарилди. Саноат маҳсулотининг ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 20 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги тўққиз процентдан зиёд ошди.

Капитал қурилишда ҳам бирмунча ютуқларимиз бор. Автомобиль транспорти топшириқларни ошириб бажарди.

Қишлоқ хўжалигида катта муваффақиятларга эришдик. Партия ва ҳукуматнинг доимий ёрдами туфайли область пахтакорлари мўл ҳосил етиштириб, давлатга 351 минг тоннадан зиёдроқ, ёки планда мўлжалланганидан 55 минг тонна кўп пахта сотдилар. Ҳар гектардан 35 центнердан пахта олинди.

Область колхозлари техникани тараққий эттириш йўлидан бориб, бу йил терим ишларини механизациялашда юқори кўрсаткичларга эришдилар. Машиналар билан 112 минг тонна, яъни ўтган йилдагига қараганда 30 минг тонна кўп пахта териб топширилди. Ҳамма районлар ва хўжаликлар пахтани машинада териш планини бажарди.

Шоли, гўшт, тухум, жун, пилла, қоракўл териси, сабзавот ва мева тайёрлаш ва харид қилиш планлари ҳам бажарилди. Республика халқ хўжалигини ривожлантириш 1967 йилги планининг ва 1967 йилги давлат бюджетининг лойиҳалари Хоразм областига катта истиқболлар очиб беради. Бироқ биз катта аҳамиятга эга бўлган бир қанча масалалар лойиҳада ҳисобга олинмаяпти.

Беш йиллик мобайнида областда тўққизта тайёрлаш пункти ва тўртта пахта тозалаш заводи қуриш мўлжалланган. Заготхлопкотрест ҳузурида ва қурилаётган корхоналар дирекцияси ҳузурида капитал қурилиш бўлими тузиш мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Колхозларнинг ички сув хўжалик тармоқларини реконструкция қилиш ва қуриш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, суғориладиган пайкалларни йириклаштириш ва янги ерларни ўзлаштириш ишларини пул билан таъминлашга алоқадор масалалар секинлик билан ҳал қилинмоқда. Туямўйин каналини қуриш, область ичидаги кўл коллекторини қуриш, ариқларни ва коллектор-зовурларни колхозлараро тозалаш ишлари учун бизга ажратилган маблағ ҳам етарли эмас. Туямўйин гидроузелини қуриш лойиҳасини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш кечикиб кетмоқда.

Шоватда ва Янгиариқда касалхоналар қуриш, Хевада болалар боғчалари-яслилар, мактаблар қуриш, колхозларнинг кучи билан қурила бошлаган йўлларни битказиш учун ҳам бизга маблағ беришни илтимос қиламиз. Шаҳарлар ва район марказларини ободонлаштириш, уй-жой фондини капитал ремонт қилиш, соғлиқни сақлаш ва маориф муассасаларини капитал ремонт қилиш учун қўшимча маблағлар ажратиб бериш зарур.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш 1967 йил планининг ва республика давлат бюджетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIII съезди директиваларига мувофиқ тузилган лойиҳалари республикамизнинг янада гуллаб равнақ топишига ёрдам беражак. (Қарсаклар).

Депутат М. И. ЙЎЛДОШЕВА нутқи

Касаба союзлари Ўзбекистон советининг секретари

Депутат ўртоқлар! Халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш, рағбатлантирувчи омилларни кучайтиришга қаратилган сиёсатни партия билан ҳукумат изчиллик билан ўтказиб келаётганлиги касаба союз ташкилотларининг роли ва масъулиятини оширди. Ҳозир биз социалистик мусобақани янада ривожлантиришга, хўжалик ислоҳатини амалга оширишга, касаба союз кадрлари ва активларини янги шароитда ишлашга ўргатишга бутун эътиборни қаратмоқдамиз.

Давлат социал страхованиеси меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини оширишда муҳим ўрин тутади. 1967 йилги бюджетда шу мақсадлар учун республикада чамаси 162 миллион сўм яъни 1966 йилдагига қараганда 16 миллион сўм кўп маблағ бериш кўзда тутилган. Ишлайдиган пенсионерларга нафақалар ва пенсиялар тўлашга, санаторийлар, дам олиш уйлари, туристик базаларга, алпинистлар ва пионерлар лагерларига йўлланма беришга ҳамда бошқа тадбирларга ажратиладиган маблағлар кўпайтирилиб, бу ишларга тахминан 115 миллион сўм сарф қилиниши керак.

Меҳнаткашларни даволашга ва уларнинг ҳордиқ чиқаришига ажратиладиган маблағларнинг кўпайтирилаётганлиги санаторийлар ва дам олиш уйлари шохобчасини кенгайтиришни талаб қилади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Совети шуни ҳисобга олиб, 1966—1970 йилларда янги шифохоналар қуриш ва мавжудларини кенгайтириш тўғрисида, шунингдек оммавий туризмни ривожлантириш ҳақида қарор қабул қилдилар. Жумладан Фарғона областида 1000 ўринли, «Чимён» бальнеология курортини, Қирғизистонда «Иссиққўл» санаторийсини қуриш, Кисловодскдаги «Ўзбекистон» санаторийси билан «Оқтош» санаторийсини кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Бундан ташқари туристик муассасаларда 10 мингга яқин ўрин очилиши лозим. Бу ишлар учун пул билан таъминлашнинг марказлаштирилмаган манбаларидан олинадиган пулдан ва СССР қурилиш банкининг узоқ муддатли ссудасидан фойдаланилади. Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси, энергетика ва электрлаштириш министрлиги, коммунал хўжалиги министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ана шу муҳим ишга жиддий муносабатда бўлиб, ўз мажбуриятларини бажармоқдалар. Лекин кўпгина министрликлар, жумладан қишлоқ хўжалиги ва алоқа министрликлари ўз зиммаларига олган мажбуриятларни дуруст бажармаяптилар. Биз республика Министрлар Советидан шу нарсага эътибор беришни сўраймиз.

Болаларни 1967 йилда соғломлаштириш масалаларини ҳозирнинг ўзидаёқ ҳал қилиб қўйиш, пионер лагерларини кенгайтириш ва қуриш суръатларини кучайтириш лозим.

Халқ фаровонлигини ошириш проблемаси ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат шароитларини бутун чоралар билан соғломлаштириш ва енгиллаштиришга чамбарчас боғлангандир. Шу йилнинг ўзида меҳнатни муҳофаза қилиш тадбирларига 18 миллион сўмдан ортиқ маблағ харажат қилинади. Етти йил мобайнида халқ хўжалигидаги ишлаб чиқариш вақтида майиб бўлиш даражаси 30 процент камайтирилди, бу йил эса ўтган йилдагидан 20 процент пасайтирилди. Бир қанча министрликлар — қурилиш, пахта тозалаш саноати, қишлоқ хўжалиги министрликлари, қишлоқ хўжалик машинасозлиги бош бошқармаси ва бошқа идоралар корхоналарда меҳнат хавфсизлигини ошириш соҳасидаги ишларни қониқарсиз ташкил этмоқдалар.

Сўнгги вақтларда республикамизда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш анча ривожлантирилди. Бироқ, қишлоқ жойларда маиший хизмат кўрсатиш жуда орқада қолмоқда. 1967 йил бюджетида қишлоқ турмушини яхшилаш учун зарур маблағлар кўзда тутилса яхши бўлур эди. (Қарсаклар).

Депутат П. В. КОСТРИКОВ нутқи

Тошкент область партия комитетининг секретари

Бутун Ўзбекистон каби Тошкент областининг меҳнаткашлари ҳам кейинги йилларда саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтирдилар. Улар амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар асосида меҳнат унумдорлигини анча оширишга, маҳсулотнинг таннархини тобора камайтиришга корхоналар ишининг рентабеллигини кўтаришга муваффақ бўлдилар.

Шу йилнинг ўн бир ойи ичида саноат корхоналарида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 102,6 процент бажарилди. Пландан ташқари кўп миқдорда прокат, кўмир, минерал ўғитлар, гўшт, мол ёғи ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш плани бажарилди. Маҳаллий Советларнинг объектлари бўйича капитал қурилиш плани муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда.

Областдаги колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари давлатга пахта, дон, сабзавот, қовун-тарвуз, узум сотиш юзасидан берилган топшириқларни муддатидан илгари адо қилдилар. Парранда, сут, тухум ва жун сотиш планлари ошириб бажарилди.

Областнинг ҳамма қисмида меҳнатни ташкил этишнинг звено системаси жорий қилинди. Хўжалик ҳисоби асосида колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ўз меҳнати самараларидан моддий манфаатдорлиги кескин суратда ошди.

Аммо, партия бизга муваффақиятлар билан мағрурланиб кетмангиз, деб таълим бермоқда. Кўп иш қилинди, лекин нуқсонларимиз ҳам оз эмас. Ҳозирги вақтда ҳар бир хўжаликнинг, ҳар бир хўжалик бўлинмасининг фаолияти пухта анализ қилинмоқда, қилинган ишларга иқтисодий баҳо берилмоқда ва мавжуд камчиликларни йўқотиш чоралари белгиланмоқда. Бу тадбирларнинг ҳаммаси колхоз ва совхозларнинг юбилей йили — 1967 йилда янада яхшироқ, янада самаралироқ ишлашларини таъминлашга қаратилган.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш вазифалари қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш ҳисобига ҳам (бу асосий нарса), суғориладиган ер майдонларини кенгайтириш йўли билан ҳам ҳал этилмоқда.

Кейинги йилларда саноат ва граждан қурилиши ғоят кенгайиб кетганлиги муносабати билан яхши ерларнинг кўпини ажратиб беришга тўғри келмоқда. Тошкентдаги зилзиладан кейин суғориладиган ерларнинг талайгина қисми ажратиб берилди. Область ташкилотлари ана шу ерларнинг ўрнини қоплаш мақсадида янги беш йилликда тахминан 44 минг гектар янги ерларни ўзлаштириш ҳақидаги таклифларни ишлаб чиқдилар.

Яхши уй-жойларни, маданий-маиший муассасаларни қурмай туриб, хуллас, ер ўзлаштирувчиларни кўниктириб қўя оладиган ҳамма ишларни қилмай туриб ерларни ирригация жиҳатидан ўзлаштириш мумкин эмас. Ҳозирги вақтда бизда ерлар асосан ирригация жиҳатидангина ўзлаштирилмоқда. Ана шу майдонларни хўжалик жиҳатидан ўзлаштириш учун ҳеч қандай чора кўрилмаётир.

Биз Сирдарё, Сурхондарё ва Қашқадарё областларидан ўрнак олиб, Тошкент областида янги ерларни комплекс ўзлаштириш масаласини ҳал этишни республика Госпланидан, қишлоқ хўжалиги, мелиорация ва сув хўжалиги министрликларидан илтимос қиламиз.

Областимизда мактаб бинолари, болалар муассасалари ва мактабгача тарбия муассасалари биноларини қуриш учун маблағ етишмаётир. Олмалиқдаги туғруқхонани ва «Халқобод» комбинатида касалхона биносини қуриб битказиш учун пул ажратиш керак.

Республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги плани ва бюджети лойиҳаларини тасдиқлашни таклиф этаман. (Қарсаклар).

Депутат И. В. БАБКОВ нутқи

«Узсельхозтехника» бирлашмасининг раиси

Депутат ўртоқлар! «Узсельхозтехника» бирлашмасининг корхоналари ва ташкилотлари Совет давлатининг шонли юбилейини муносиб кутиб олишга интилиб, ишлаб чиқариш ва савдо фаолияти бўйича беш йиллик биринчи йилининг планларини, бюджет олдидаги ўз мажбуриятларини 10 декабрда муддатидан олдин бажардилар ва ҳозир юбилей йили ҳисобига ишламоқдалар.

1966 йилнинг ўзидагина республика колхозлари ва совхозлари «Узсельхозтехника» орқали 20 мингдан кўпроқ трактор, 5,5 минг пахта териш машинаси ва ўн минглаб бошқа қишлоқ хўжалик машиналари сотиб олдилар, бунинг учун жами 50 миллион сўмдан кўпроқ пул тўладилар. Қишлоққа мана шундай мисли кўрилмаган даражада кўп техника ва бошқа моддий техника воситалари юборилаётганлиги партия ва ҳукумат қишлоқ хўжалигини юксалтиришга жуда катта куч ва ғайрат сарфлаётганлигини кўрсатиб турибди.

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари ва шундан кейин кўрилган чоралар қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун янги имкониятлар очиб берди. Қишлоқ хўжалигини материал-техника билан таъминлаш масаласида диққатга сазовор нарса шуки, ҳозир хўжаликларнинг эҳтиёжлари анча тўлиқ қондирилибгина қолмасдан, шу билан бирга, энг муҳими, қишлоқ хўжалигида комплекс механизацияни тезроқ тугаллашни ҳамда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришга сарфланаётган меҳнат, пул ва моддий харажатларни анча камайтиришни таъминлайдиган қилиб, янги техника жорий қилинмоқда. Шу муносабат билан механизаторларнинг жуда катта муваффақиятга эришганликларини айтиб ўтиш керак. Улар жамики пахта ҳосилининг учдан бир қисмидан кўпроғини машиналарда териб берганликлари ғоят катта аҳамиятга эга бўлди.

Хўжаликларнинг техниканинг энг муҳим турларига доир талаблари бундан уч йил муқаддам 55-60 процент бажарилиб келган бўлса, эндиликда 1967 йил планида бу хусусдаги талабларни 75-90 процент, техниканинг бир қанча турлари бўйича эса тўла равишда қондириш кўзда тутилмоқда. Кейинги йилларда ремонт устахоналари, савдо базалари ва складлар қуришга кўп маблағ сарфланди. Шуни айтиш мумкинки, партия ва ҳукуматнинг ёрдами туфайли қишлоқдаги материал-техника воситалари учун ремонт базаси ва савдо шохобчалари аслини олганда янгидан барпо қилинмоқда.

Ҳозир биз ремонт корхоналари ва савдо ташкилотларининг ишидаги камчиликларни тезроқ йўқотишга бутун кучимизни қаратмоқдамиз. Бу соҳада маълум натижаларга ҳам эришдик. Масалан, 50 тадан кўпроқ ремонт корхоналари техникани поток-узел усулида, индустриал технология асосида ремонт қилиб бермоқда. Савдо базаларида ҳам индустриал методлар жорий қилинмоқда.

Пахта териш машиналари ва бошқа бир қанча қишлоқ хўжалик машиналари ўзининг конструкцияси ва ясалиши жиҳатидан жаҳон стандартларидан устун эканлиги ва бу машиналарнинг сифати яхшилиги ҳақида механизаторлар жуда хурсанд бўлиб гапирмоқдалар. Ҳозирги вақтда машиналар ва ускуналарнинг сифати, шунингдек химия воситаларининг сифати асосий аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Аммо ҳозир ҳам афсуски, қишлоқларга юборилаётган техника ва бошқа саноат маҳсулотлари орасида сифати пастлари ҳам оз эмас. Бу эса бундай техника ва маҳсулотларнинг складларда ётиб қолишига, машиналардан фойдаланиш даражасининг камайиб кетишига ва қишлоқ хўжалик маҳсулоти таннархининг ошиб кетишига сабаб бўлмоқда. Республикамиздаги машинасозлик ва химия корхоналари ҳам шундай камчиликларга йўл қўймоқдалар. Бу жиддий камчиликларнинг тезроқ тугатилишини истар эдик.

Кўклам тараддудини кўриш ҳозир бизнинг асосий вазифамиз. Лекин техникани ремонт қилиш ва кўкламга тайёрлаш ишларини қониқарли деб бўлмайди. Бизнинг энг муҳим вазифамиз шуки, ремонт суръатини кескин равишда тезлаштиришимиз ва зарур техниканинг ҳаммасини 1 мартгача намунали қилиб кўкламга тахт қилиб қўйишимиз лозим. (Қарсаклар).

Депутат Е. Т. ТАСАНБОЕВ нутқи

Сирдарё область ижроия комитетининг раиси

Сирдарё областининг меҳнаткашлари ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантириш йўлида янги, катта қадам қўйдилар, шу йилнинг халқ хўжалик плани билан бюджетини муваффақиятли бажаришга кўп куч-ғайрат сарфладилар.

Область саноат корхоналари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан олдин, 19 декабрда бажардилар. Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Голодностепстрой»нинг кўпминг кишилик коллективи қурилиш-монтаж ишлари йиллик программасини муддатидан 18 кун аввал бажариб, бу йилни меҳнатдаги ажойиб ишлар билан нишонлади.

Бу йил областда 114 миллион сўмликдан ортиқ капитал маблағ ўзлаштирилди. Чакана товар обороти ҳамда аҳолига маиший хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планлари ҳам бажарилмоқда.

Қишлоқ хўжалик меҳнатчилари катта муваффақиятларга эришдилар. Область колхоз ва совхозлари пахта етиштириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этдилар. Давлатга 457 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» топширилди. Мирзачўл қўриғидаги совхозлар Ватанга 102 минг тонна пахта бердилар.

Ғўза парвариши ва пахта ҳосили териминиңг ҳамма жараёнларига комплекс механизация қатъият билан жорий этилганлиги пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажаришга ёрдам берди. «Зангори кема»ларнинг бункерларидан бу йил 257 минг тонна пахта ёки бутун ҳосилнинг салкам 60 проценти тўкилди.

Областда пахтачилик билан бир қаторда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқлари ҳам жадал ривожланиб бормоқда. Давлатга пилла, дон, сабзавот, қовун-тарвуз, узум, қоракўл тери, гўшт, сут, тухум, жун ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини сотиш йиллик планлари муддатидан олдин бажарилди.

Лекин биз шунга иқрормизки, ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантириш учун областдаги мавжуд резервлар ва имкониятлардан ҳали тўлиқ фойдаланилаётгани йўқ, корхоналарнинг бир қисми саноат ишлаб чиқариши планларини бажармаяпти, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтиришни таъминламаяпти, паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга йўл қўйилмоқда. Капитал қурилиш планларининг бажарилмаётганлиги катта камчиликлардан биридир.

Бюджет лойиҳасида Сирдарё областига ажратиш кўзда тутилган маблағлар халқ хўжалик планида белгиланган тадбирларни бажаришни асосан таъминлайди. Лекин қўшимча равишда қараб чиқишни талаб этувчи баъзи бир масалалар бор. Шаҳарлар ва район посёлкаларидаги қурилишлар ва ободончилик ишларига, уй-жой фондини капитал ремонт қилишда, социал маданий муассасалар учун анжомлар сотиб олиш ва шу муассасаларнинг биноларини ремонт қилишга етарли маблағ берилмаган.

Тупроқнинг шўр босиши ва юксак даражада намлиги оқибатида Сирдарё областидаги уй-жой ва маъмурий бинолар барвақт ишдан чиқиб, уларнинг деворлари ва пойдеворини ҳар йили ремонт қилишга муҳтож бўлиб қолмоқда. Биз Олий Советдан шаҳарларни ва район марказларини обод қилиш учун, социал маданий муассасаларга асбоб-анжомлар ва ускуналар сотиб олиш учун ҳамда шу муассасаларнинг биноларини капитал ремонт қилиш учун қўшимча маблағ ажратиб бериш тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Советига топшириқ беришни илтимос қиламиз.

Областимизнинг маркази Гулистон шаҳри ҳали ҳам ободонлаштирилган эмас. Кўпгина область ташкилотлари учун нормал иш шароити яратиб берилмаган. Ходимларнинг ҳаммасига уй-жой берилди, деб бўлмайди. Областнинг маъмурий маркази ва Мирзачўлнинг маданий маркази бўлган Гулистонни ривожлантириш билан боғлиқ энг муҳим масалалар ижобий ҳал қилинади, деб умид билдирамиз.

Ўзбекистон ССР Олий Совети муҳокамасига тақдим этилган республиканинг 1967 йилги халқ хўжалик плани билан давлат бюджетини Ўзбекистон ССР Олий Совети бюджет комиссияси киритган тузатишлар билан бирга тасдиқлашни таклиф қиламан. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IX СЕССИЯСИ

ЭКОНОМИКАМИЗ ЯНАДА РАВНАҚ ТОПСИН

Депутат А. А. ХЎЖАЕВ нутқи

Самарқанд область ижроия комитетининг раиси

Самарқанд областининг меҳнаткашлари КПСС XXIII съезди ва партия Марказий Комитети Пленумлари қарорларини бажара бориб, беш йилликнинг биринчи йилида муайян муваффақиятларга эришдилар.

Область саноат корхоналари ўн бир ойлик планни муддатидан олдин бажардилар. Кўпгина заводлар, фабрикалар ва руда конларида техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар яхшиланди. Шунинг натижасида меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғи 105 процент бажарилди. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг умумий ҳажми ўтган йилдагига нисбатан 10 процент кўпайди.

Областда капитал қурилиш кўлами кенгайиб бормоқда. Асосий фондларни ишга тушириш ҳажми ўтган йилдагига қараганда 38 процент ва қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми 16 процент кўпайди.

Область қишлоқ хўжалик меҳнатчилари 1966 йилни яхши кўрсаткичлар билан якунламоқдалар. Пахтакорларимиз 408 минг тонна «оқ олтин» териб давлатга сотдилар. Ҳосилнинг учдан бир қисми машиналарда териб олинди. Дон, узум, пилла, тамаки, қоракўл-тери, ҳўл мева, тухум, сут, жун ва сабзавот — полиз маҳсулотлари давлатга ҳар качонгидан ҳам кўп миқдорда топширилди.

Бироқ, область саноати, қурилиши ва қишлоқ хўжалигидаги имкониятлар ва резервлардан ҳали ҳам тўла-тўкис фойдаланилаётгани йўқ. Бизда давлат планларини бажармаётган корхоналар бор. Маҳаллий саноат корхоналари ва аҳолига маиший хизмат кўрсатувчи муассасалар фаолиятида айниқса катта нуқсонлар мавжуд. Савдо ташкилотларининг иши ҳозирги куннинг юксак талабларидан орқада қолмоқда. Капитал қурилишни, айниқса қишлоқ жойлардаги капитал қурилишни яхшилаш учун кўп иш қилиниши лозим.

Область экономикаси ва маданиятини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган бир қанча таклифларни ўртага қўймоқчиман.

1967 йил планида областда бир неча янги мактаб қуришни кўзда тутиш, бунинг учун қўшимча маблағ ажратиш лозим.

Колхоз ва совхозлардан янги типдаги посёлкалар қуриш тўғрисидаги жуда кўп таклифлар тушмоқда. Бир қанча хўжаликларда шундай посёлкалар қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрлаб қўйилди. Шуларни ҳисобга олиб, қурилиш трестимизнинг қувватини кўпайтиришни, шунингдек трест ҳузурида Ғаллаорол, Пайариқ ва Хатирчи районларида ишловчи қурилиш колонналари тузишни илтимос қиламиз.

Мактабларни, касалхоналарни ва уй-жой фондини ремонт қилишга, Самарқанд ободончилигига ажратилаётган маблағлар етарли эмас.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми «СССРнинг халқаро сиёсати ва КПССнинг коммунистик ҳаракат жипслиги учун кураши тўғрисида»ги масалани муҳокама қилиб, муҳим қарор қабул қилди. Областимизнинг барча меҳнаткашлари Пленум қарорларини қизгин кутиб олдилар ва якдиллик билан маъқулладилар. Самарқанд областидаги шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнатчилари 1967 юбилей йилини коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонлашга қаттиқ бел боғлаганлар.

(Қарсаклар).

сув омбори зонасида ерларни суғоришга тайёрлаш учун маблағ берилмади. Қишлоқ хўжалик министрлиги паррандачилик фабрикаси қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тузишни кечиктириб юборди.

Коммунал хўжаликни ривожлантиришга, шаҳарларни ва район марказларини ободонлаштиришга, уй-жой фондини капитал ремонт қилишга, социал-маданий муассасалар учун анжом ва ускуналар сотиб олишга бериладиган маблағларни кўпайтириш керак.

Олий Советни ишонтириб шуни айтишга ижозат бергайсизки, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида муҳим босқич бўлган беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажармоқ учун область меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида бундан буён ҳам фидокорона меҳнат қилаверадилар. (Қарсаклар).

Қ. С. ЗОИРОВ нутқи

Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантиришда беш йилликнинг биринчи йилида катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Беш йилликнинг биринчи йилида соғлиқни сақлаш ишлари ҳам янада ривож топди. Ҳозирги вақтда республика касалхоналарида юз мингдан кўпроқ ўрин бор. Соғлиқни сақлаш министрлигининг муассасаларида 16 мингга яқин врач ишлаб турибди. Республикада ҳар 10 минг аҳолига 15 га яқин врач тўғри келади. Бу йил касалхоналарда яна 4.915 та ўрин тайёрланди, 46 та янги дорихона, 179 та фельдшерлик-акушерлик пунктлари ташкил этилди. Республиканинг медицина ўқув юртларини ва ўрта махсус ўқув юртларини бир йил ичида 1.290 врач, 150 провизор, 3.240 та ўрта медицина ходими тамомлаб чиқди. Дастлабки маълумотларга қараганда, Ўзбекистон ССРнинг соғлиқни сақлаш бюджети 1966 йилда 264,5 миллион сўм миқдорида ёки тасдиқланган планга нисбатан 99,8 процент бажарилди.

Шуни алоҳида кўрсатиб ўтиш керакки, Тошкент шаҳридаги зилзила, Андижон ва Фарғона областларидаги сув тошқинлари натижасида рўй берган табиий офатлар соғлиқни сақлаш органлари ва муассасаларининг ишларида бирмунча қийинчиликлар туғдирди. Бироқ, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, маҳаллий партия ва совет органлари, жамоат ва хўжалик ташкилотлари катта эътибор ва ёрдам бериб турганликлари туфайли соғлиқни сақлаш органлари ва муассасалари қисқа муддат ичида зарур бўлган ҳамма тадбирларни амалга оширдилар. Шундай оғир даврда партия ва ҳукумат Тошкентда зилзиладан зарарланган бир қанча касалхоналар ва поликлиникаларни жойлаштириш учун яхши бинолар топиб бердилар, шунингдек 700 ўринли 17-ихтисослаштирилган клиник касалхона, 700 ўринли тез ёрдам клиник касалхонаси, 700 ўринли клиник инфекцион касалхона, профессионал касалликлар билан оғриган беморлар учун ва ҳаракатланиш аппарати шикастланган болалар учун ихтисослаштирилган стационарлар сингари йирик даволаш муассасаларини ташкил этиш имкониятларини топдилар.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги Давлат плани лойиҳасида касалхоналардаги ўринларни 4.575 та кўпайтириш ва санаторийлардаги ўринларни 655 та кўпайтириш, 41 та дорихона очиш ва 71 та фельдшерлик-акушерлик пунктлари ташкил этиш, шунингдек бошқа соғлиқни сақлаш муассасалари очиш кўзда тутилади. Соғлиқни сақлашга доир тадбирлар учун бюджет маблағларидан 270 миллион сўмдан кўпроқ пул сарфланади.

Давлат берган маблағларнинг ҳаммасидан тўла ва жой-жойига қўйиб фойдаланганимизда эди, аҳолига медицина ёрдами кўрсатиш ишидаги муваффақиятларимиз шубҳасиз бундан ҳам кўпроқ бўлур эди. Касалхоналар ва поликлиникалар қуриш учун ажратилган капитал маблағлардан республиканинг бир қанча областларида ва Тошкентда етарли фойдаланилмаганлиги ва капитал қурилиш плани бажарилмай қолганлиги бизни жуда ачинтиради. Соғлиқни сақлаш органлари ва муассасалари даволаш-профилактика муассасаларининг капитал қурилиш масалаларида депутатларнинг доимий диққат-эътибори ва ёрдамига муҳтождирлар. (Қарсаклар).

Х. М. НОСИРОВ нутқи

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министри

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг сессияда муҳокама қилинаётган 1967 йилги планига мувофиқ қишлоқ қурилишига кўпроқ капитал маблағ ажратилаётганлиги қишлоқ бинокорлари олдига янги жиддий вазифалар қўяди. Келгуси йилда министрлик корхоналари ва ташкилотлари давлат пудрат ишлари юзасидан 1966 йилдагига қараганда 1,7 баравар кўп, қурилиш монтаж ишлари бажаришлари лозим. Шунга мувофиқ равишда уй-жой, маданий-маиший ва ишлаб чиқариш объектларини ишга тушириш топшириқлари ҳам ортади. Шу топшириқларнинг уддасидан чиқмоқ учун биз қурилиш ташкилотлари шохобчасини кенгайтиришимиз ва уларни гоят мустаҳкамлашимиз лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг қарорларига биноан ҳозирги вақтда Қашқадарё, Бухоро ва Хоразм областларида давлат пудратчи трестлари барпо этилмоқда, республика колхоз ва совхозларида теплицалар қуриб берадиган ихтисослаштирилган трест тузилмоқда, кейинчалик министрликнинг бинокорлик индустриясини бирлаштирувчи «Стройдеталь» тресті вужудга келтирилади. 15 та янги механизациялаштирилган умумқурилиш кўчма колоннаси ташкил этилади.

Бироқ, беш йиллик топшириқларини бажармоқ учун қишлоқ қурилиши министрлиги темир-бетон буюмлари, индустриал конструкциялардан деворбоп материаллар, дурадгорлик буюмлари ишлаб чиқарувчи, бинокорлик техникаси ремонт қилувчи металл конструкциялар тайёрловчи материал — техника базасини вужудга келтириш лозим. Механизациялаштирилган кўчма колонналарни мустаҳкамлаш, улар учун таянч базалари вужудга келтириш, колхозлараро қурилиш ташкилотларининг базаларини қуриш керак.

Қишлоқ қурилишининг техника билан таъминланиш даражаси йил сайин ўсиб бормоқда, индустриал конструкциялар, буюмлар кўпроқ ишлатилмоқда. Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Госплани республиканинг йиғма темир-бетон, дурадгорлик буюмлари, йирик панел уйсозлиги, металл конструкциялар, норуда бинокорлик материаллари ва бошқа материаллари ресурсларини тақсимлаган вақтда ҳозирча ўзининг индустриал буюмлар ва конструкциялар ишлаб чиқарувчи корхоналарига эга бўлмаган қишлоқ қурилиши министрлигининг эҳтиёжларини объектив равишда тўғри ҳисобга олиши жуда муҳимдир.

Министрликнинг автомобиль транспортига ва механизмларга муҳтожлиги тўғрисида ўз вақтида илтимосномалар ва ҳисоб-китоблар тақдим этилган бўлса ҳам, лекин бу эҳтиёжлар ҳисобга олинмади. Ғишт билан таъминлаш соҳасида министрликнинг қурилиш ташкилотлари бошқа ташкилотларга нисбатан ноқулай шароитга тушириб қўйилди.

Министрликка қарашли қурилиш ташкилотларининг кўпчилиги оғир молиявий аҳволга тушиб қолган. Заказчи ташкилотлар бажарилган иш учун тўлайдиган анча пулни муддатида бермасдан, қурилиш ташкилотларидан ҳали ҳам қарздор бўлиб турибдилар.

1967 йилги халқ хўжалик планига кўра, қишлоқ қурилиши министрлиги бажариши лозим бўлган қурилиш монтаж ишлари ҳажмини қишлоқ бинокорларининг коллективлари жанговар программа деб қабул қиладилар. Шу программанинг муваффақиятли бажарилиши учун биз юқорида айтиб ўтилган масалаларни 1967 йил планининг тегишли бобларида акс эттириб, ижобий ҳал этишни илтимос қиламиз. Қишлоқ қурилиши министрлиги ташкилотларининг коллективлари 1967 йилги халқ хўжалик планини бажариш юзасидан ўз зиммасига юклатилган вазифаларни уддалаш учун зўр ғайрат билан меҳнат қиладилар. (Қарсаклар).

Депутат М. М. МУҲИДДИНОВ нутқи

Марғилон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари

Фарғона область саноати маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 1966 йил планини муддатидан олдин бажарди. Ўтган йилнинг шу давридагига қараганда ишлаб чиқариш ҳажми 8,2 процент ортди. Маҳсулотларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш плани ҳам ошириб бажарилди.

Областнинг колхоз ва совхозлари меҳнатда шонли ишлар қилиб Ватанни қувонтирдилар. Бу йил улар давлатга 516 минг тонна пахта сотишди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг асосий турларини давлатга сотиш юзасидан планда белгиланган топшириқлар ҳам бажарилди.

Халқ хўжалик плани муваффақиятли бажарилганлиги туфайли область бюджетининг даромад қисми анча ошириб адо этилди.

Бироқ, шуни эътироф қилиш керакки, ҳали областдаги резервларнинг ҳаммасидан тўлиқ фойдаланилаётгани йўқ. Бешга корхона ўн бир ойлик топшириқни бажармади ва уларнинг баъзилари анчагина миқдордаги пулни бюджетга кам топширди.

Марғилон ипак комбинати ишлаб чиқараётган маҳсулотни планлаштиришга доир баъзи масалаларни тартибга солмоқ керак. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети бу хусусда ўзининг ҳал қилувчи сўзини айтиши керак.

Янги беш йилликда Фарғона областида сув хўжалиги соҳасида катта қурилиш ишлари олиб борилиши, жумладан Каркидон сув омборининг иккинчи навбати қуриб битказилиши, Марказий Фарғона каналини қуриш, суғориш каналларига 200 километр бетон ётқизиш, катта майдонлардаги ернинг мелиорация ҳолатини яхшилаш мўлжалланмоқда. Лекин кўпгина муҳим объектлар тегишли миқдорда пул ва материал-техника воситалари билан таъмин этилмаяпти.

Биз 1967 йилги капитал маблағлар планига Қувасойдаги касалхона ва поликлиника, область санитария-эпидемиология станцияси, Фарғонанинг янги уй-жой массивларидаги медицина муассасалари, советларнинг область уйи биноси ва Фарғонадаги бош почта биноси, Қўқондаги кўшқават йўл сингари объектлар қўшимча равишда киритилишини илтимос қиламиз.

Шаҳарлар, район марказлари ва шаҳар типидаги посёлкаларнинг ободончилигига, областдаги социал маданий муассасаларни капитал ремонт қилиш ва жиҳозлашга қўшимча маблағлар берилишини сўраймиз.

Республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги давлат плани билан бюджетини тасдиқлаш тўғрисида сўзга чиққан нотиқлар айтган таклифни батамом қўллаб-қувватлайман. (Қарсаклар).

Депутат Н. БОЗОРОВ нутқи

Бухоро область ижроия комитетининг раиси

Бухоро областининг саноат коллективлари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган ўн бир ойлик планни муддатидан олдин бажардилар. Ишлаб чиқаришнинг умумий даражаси ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 20,2 процент кўпайди. Шуни айтиш керакки, табиий газнинг жуда катта запаслари топилганлиги областимизни мамлакатнинг индустриал районларидан бирига, химия саноати учун хом ашё ҳамда Урал ва Ўрта Осиё республикаларининг саноати учун арзон ёқилғи етказиб берувчи районга айлантириб қўйди.

Кейинги уч йилнинг ўзида бир нечта йирик саноат корхоналари, жумладан Навоий химия комбинати, Навоий ГРЭСи, Бухоро—Урал газ қувури, ремонт-механика заводи, Бухоро паррандачилик фабрикаси, консерва заводи, музхона, Когондаги суюлтирилган газ заводи ишга туширилди. Мурунтовдаги олтин кони Ватанга хизмат қилдирилмоқда.

Янги беш йилликнинг биринчи йили қишлоқ хўжалиги меҳнатчиларининг янги зафарлари билан нишонланди. Бухоро пахтакорлари пахта тайёрлаш планини ортиғи билан бажариб, мамлакатга 345 минг тонна «оқ олтин» бердилар.

Область хўжаликлари бу йил 17.300 тонна гўшт, 25.500 тонна сут, 15 миллион дона тухум, 55.500 центнер жун, кўп миқдорда қоракўл тери, сабзавот, қовун-тарвуз, мева, узум, дон етиштирдилар.

Бироқ, саноатга раҳбарлик қилиш соҳасида ҳали хато ва нуқсонлар борлигини эътироф қилмоқ керак. Меҳнаткашлар депутатлари область Совети, қишлоқ хўжалик органлари ва хўжаликларнинг раҳбарлари шу хато ва нуқсонларни тугатиш чораларини кўрмоқдалар.

Беш йилликнинг иккинчи йилида областда саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми анча кўпаяди ва бунда газ ва нефть саноатининг ривожлантирилиши асосий роль ўйнайди. Қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини кескин юксалтириш чоралари кўрилмоқда.

Бухоро областининг ерлари жуда шўр босиб кетганлиги ҳаммага маълум. Шундай бўлса ҳам ерларнинг шўрини кетказиш ишлари ҳанузгача қониқарсиз олиб борилмоқда. Марказий Бухоро ва Шимолий Бухоро коллекторлари қуришни планга киритиш, шунингдек Ғарбий Ромитан ва Денгизкўл коллекторларини тезроқ қуриб битказиш учун қўшимча маблағ ажратиб бериш керак.

Областда газ билан нефтнинг янги конларини қидириб топиш ҳамда газ ва нефть ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасидаги ишларнинг аҳволи талабга жавоб бермайди. Иш манфаатларини кўзлаб «Бухарабурнефть» трестини «Бухаранефтегаз» бирлашмаси ихтиёрига топширилишини сўраймиз.

Янги медицина муассасалари қурилишига, шаҳарлар ва район марказларини, шу жумладан Навоий, Зарафшон, Газли, Учқудуқ, Қоровулбозорни обод қилиш ишларига қўшимча маблағ ажратилиши лозим.

Бухоро областининг меҳнаткашлари беш йилликнинг иккинчи йили — 1967 йил вазифаларини ҳам шараф билан бажариб, мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга муносиб ҳисса қўшадилар, деб Олий Совет сессиясини ишонтиришга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

Депутат И. Д. ЖАЛИЛОВ нутқи

Қашқадарё область ижроия комитетининг раиси

Хурсандлик билан шуни маълум қиламанки, Қашқадарё областининг саноат корхоналари ялпи маҳсулот чиқариш йиллик топшириғини муддатдан олдин адо этдилар. Меҳнат унумдорлигини ошириш плани ўн бир ой ичида 105 процент бажарилди, маҳсулот таннархи анча камайтирилди.

Областда саноатнинг янги тармоғи бўлган нефть-газ саноати ривожланиб кетди. Октябрь 50 йиллиги номидаги газ конининг биринчи объекти ишга туширилди. Қарши даштидан қазиб чиқарилаётган «зангори ёқилғи» Муборак — Зирабулоқ — Тошкент газ қувури орқали юборила бошлади ва республика халқ хўжалигига хизмат қиладиган бўлиб қолди.

Кейинги икки йил ичида областда капитал қурилиш анча кўпайтирилди. Капитал қурилиш давлат плани ўн бир ой ичида 101,6 процент, шу жумладан қурилиш-монтаж ишлари плани 102 процент бажарилди.

Қарши даштини ўзлаштириш соҳасида уч йил ичида катта тайёргарлик ишлари бажарилди. Жанубийда, Толи-Маржон ва «Аврора» совхозида бинокорларга катта посёлкалар қуриб берилди, автомобиль йўли ўтказилди, катта водовод, электр линияси қурилди, жанубий коллектор қурилиши битай деб қолди, Қарши машина канали, насос станциялари учун котлованлар қуришга киришилди. Қарши районида Ўрта Осиёда энг катта қурилиш индустрияси комбинати барпо қилинмоқда.

Область колхозлари ва совхозлари ҳеч қачон бу йилгидек кўп пахта етиштирмаган эдилар. Областда 217 минг тоннадан кўпроқ пахта тайёрланди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва аввало пахта етиштириш кўпайтирилганлиги колхозлар ва совхозлар экономикасини янада мустаҳкамлашни таъминлади. Давлатга тухум, жун, пилла, узум, қовун-тарвуз сотиш йиллик планлари ҳам бажарилди. Ўтган йилдагидан кўпроқ сабзавот тайёрланди.

Экономикани ва маданиятни ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар область маҳаллий бюджетини бажариш учун иқтисодий негиз яратиб берди. Бу эса халқ хўжалик планида кўзда тутилган тадбирларнинг ҳаммасини пул билан таъминлаб туриш имкониятини туғдирди.

Бироқ, саноатни, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш ва капитал қурилиш суръатларини тезлаштириш имкониятлари ҳали ҳам кўп. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, топшириқларни корхоналарнинг ҳаммаси ҳам тўлиқ бажараётгани йўқ.

Республика халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги плани ва 1967 йилги давлат бюджети лойиҳалари экономикани ва маданиятни янада ривожлантириш вазифаларига тўла жавоб беради. Шу билан бирга қўшимча ҳал этилиши лозим бўлган бир қанча масалалар ҳам бор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати бир қанча муҳим қарорлар қабул қилиб, халқ хўжалигини ривожлантиришда областга амалий ёрдам кўрсатишни министрликлар ва идоралар зиммасига юкладилар. Бироқ республика министрликлари ва идораларининг ҳаммаси ҳам бу қарорларга етарли эътибор бергани йўқ. Пачкамар

Депутат А. П. ҚАЮМОВ нутқи

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Кинематография Давлат комитети раиси

Депутат ўртоқлар! Ўзбек киноси эски турмуш негизларини йўқотиш учун олиб борилган шиддатли синфий жанглар даврида вужудга келди. У, ана шу жанглар алангасида камол топди ва чиниқди. Шу сабабли революцион завқ-шавқ, янгиликнинг эскилик ва колоқлик устидан ғалабасини таъминлаш учун кураш бутун совет кино санъатининг ҳам, шунингдек ўзбек кино санъатининг ҳам асосий ғоявий моҳиятини белгилаб берди.

Ҳозирги вақтда бизнинг киностудияларимиз Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқда. 1967 йилда яратиладиган «Революция суворийлари» фильми ўзбек халқининг севикли фарзанди, Ўзбекистоннинг табаррук оқсоқоли Йўлдош ота Охунбобоевнинг революцион ва сиёсий фаолиятини бадиий акс эттиришга бағишланади. «Фарҳоднинг жасорати» фильми ўзбек халқининг Улуғ Ватан уруши фронтларида олиб борган қаҳрамонона кураши ҳақида ва унинг фронт орқасидаги фидокорона меҳнати тўғрисида ҳикоя қилади.

Кинолаштириш органларининг ходимлари меҳнаткашларимизга намунали хизмат кўрсатиш учун кўп иш қилмоқдалар. Давлат кино шоҳобчасида шу йилнинг ўн бир ойи ичида кўрсатилган 780 мингта кино сеансини 94 миллиондан ортиқ киши томоша қилди. Бироқ, шу давр мобайнида баъзи бир киноустановкалар қониқарсиз ишлади. Кўп жойларда, айниқса колхоз қишлоқларида киноустановкалар мутлақо ноқулай шароитларда ишламоқда. Кинематография Давлат комитети давлат банки ссудаси ҳисобига типовой кинотеатрлар қуришни авж олдириш учун куч-ғайрат сарфламоқда. Ҳозир 46 та кинотеатр қурилмоқда, 1967 йилда яна 167 та кинотеатр қуриш кўзда тутилмоқда.

Ўзбекистонда 150 ўринли типовой қишлоқ кинотеатрининг лойиҳаси тузилиб, бу лойиҳа Бутунittифоқ конкурсида қабул қилинди. Ҳозир жойларга 82 та лойиҳа юборилди. Беш йиллик мобайнида биз шаҳарларда ва колхоз қишлоқларида 1800 тадан ортиқ кинотеатр қурмоқчимиз.

Давлат банкининг ссудаси ҳисобига кинотеатрлар қуришни ривожлантириш кўпгина проблемаларни келтириб чиқарди. Андижон областининг ўзида 1967 йилда миллион сўмдан ортиқ ана шундай ссуда фойдаланилади. 1967 йил учун республика бўйича кинолаштириш соҳасидаги қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми 4 миллион 200 минг сўм миқдорида, яъни 1966 йилдагидан салкам икки баравар кўп миқдорда белгиланди. Бироқ ссудаларни тўлаш муддатлари ҳақиқатдаги имкониятларга мос келмайди. Бу ссудаларни тўлаш муддатларини узайтирмоқ керак.

Ўзбекистон кино санъати арбоблари ва кинолаштириш органларининг ходимлари Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги нишонланадиган ана шу унутилмас йилда совет халқига муносиб хизмат қилиш учун жўшқин илҳом билан меҳнат қиладилар. (Қарсаклар).

Депутат М. У. УМАРОВ нутқи

Сурхондарё область ижроия комитетининг раиси

Сурхондарё областининг меҳнаткашлари эришилган ютуқларини мустаҳкамлаб ва халқ хўжалиги барча тармоқларини янада юксалтириш йўлидан бориб, беш йиллик биринчи йили программасини муваффақиятли тугалламоқдалар. Саноат ходимлари 11 ойлик планни асосий техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича бажариб, ишлаб чиқариш ҳажмини 12 процент кўпайтиришга муваффақ бўлдилар. Қишлоқ хўжалик меҳнатчилари пахта тайёрлаш планини 109 процент бажариб, давлатга пландан ташқари 26 минг тонна «оқ олтин» сотдилар, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантириш топшириғини муваффақиятли уддаладилар.

Қурилиш ташкилотлари ўз ишларини бирмунча яхшилаб олдилар. Улар ўн бир ойлик қурилиш-монтаж ишлари планини 103 процент бажардилар.

Областдаги ҳамма шаҳарлар ва районлар давлат даромадлари планини 108,7 процент бажардилар.

Шу билан бирга саноат, қурилиш ташкилотлари ишида, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш соҳасида областимизда жиддий нуқсонлар бор, мавжуд резерв ва имкониятлардан тўлиқ фойдаланилаётгани йўқ. Шағал саралаш ва ремонт-механика заводлари тўла қувват билан ишламаётир. Темир-бетон буюмлари заводи қуриб битказилгани йўқ. Бу заводлар «Узглавводстрой» системасига қарашли бўлиб, бу ташкилот мазкур нуқсонларни тугатиш учун таъсирли чоралар кўрмаяпти.

Областдаги хом ашё базаси билан пахта тозалаш заводларининг қуввати бир-бирига мос келмай қолди.

Капитал қурилиш, айниқса асосий фондларни ишга тушириш, ишларнинг таннархини камайтириш ва сифатини яхшилаш кўнгилдагидек эмас.

5, 6 ва 7-совхозлардаги янги ерларни ўзлаштириш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёр эмас.

1966 йилда «Узгоспроект» институти маҳаллий-советларнинг бир қанча объектларини қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаб бериши лозим эди.

Областда мактаб қурилишининг аҳволи чатоқлашиб қолди. Маблағларнинг етишмаслиги сабабли область Термиз шаҳрида, Ангор, Шеробод ва Узун районларининг марказида мактаб қуриш имкониятига эга эмас. Шу жойларда мактаблар етишмаяпти. Биз мактаб қурилишига ва қўшимча синфхоналари қуришга кўпроқ маблағ ажратилишини сўраймиз.

Мавжуд уй-жой фондини ремонт қилишга ҳамда шаҳарлар ва район марказлари ободончилигига ҳам кўпроқ маблағ берилиши зарур. Республика министрликлари билан идоралари ўзларига қарашли корхоналар ва ташкилотлар учун уй-жой ва болалар муассасалари қурилиши масалаларини дадилроқ ҳал этишлари керак.

Сурхондарё меҳнаткашлари ўз олдиларида турган вазифаларни бажариш учун ғайрат билан меҳнат қиладилар, совет ҳокимиятининг эллик йиллигини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб оладилар ҳамда Ўзбекистон Экономикаси ва маданиятини янада ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшадилар.

(Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ВА РЕСПУБЛИКА ГОСПЛАНИ РАИСИ ДЕПУТАТ С. К. ЗИЁДУЛЛАЕВНИНГ ЯКУНЛОВЧИ НУТҚИ

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССР Олий Советининг шу сессияси Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги планини батафсил муҳокама қилди ва депутатлар ўз нутқларида бу планни маъқулладилар.

Беш йиллик иккинчи йили плани республика халқ хўжалигини ривожлантириш вазифаларига мос бўлиб, халқ хўжалиги тармоқларини янада тез суръатлар билан ривожлантиришни ва халқ турмушининг маданий-маиший даражасини оширишни кўзда тутади.

Республикамизга катта капитал маблағлар ва моддий-техника ресурслари ажратиб берилади. Бу маблағ ва ресурслар 1967 йил планида кўзда тутилган халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришни таъминлайди. Ана шу моддий ресурслар ва техникадан энг тўла ва рационал фойдаланиш — асосий вазифаларнинг биридир.

Республика министрликлари ва идоралари 1967 йилда нобудгарчиликни тугатиш ва моддий ресурсларни тежаб сарфлаш, хом ашё ва материалларнинг нормативдан ортик бўлган қолдиқларини ишлаб чиқаришга жалб этиш ҳамда ўрнатилмаган машина-ускуналарни ўрнатиб тез ишга тушириш учун кескин чоралар кўришлари лозим.

Депутатларнинг нутқларида кўтарилган баъзи масалаларга тўхталиб ўтишга ижозат бергайсиз.

Кўп депутатлар 1967 йилда айрим тадбирлар учун ажратиладиган капитал маблағларни кўпайтиришни илтимос қилдилар. Ваҳоланки, республикада 1966 йилдаги капитал қурилишга ажратилган маблағларнинг анчагина қисми ўзлаштирилмай қолмоқда.

Сессияда айтилган мулоҳазаларни ҳисобга олиб ва ҳукуматнинг топширувига биноан 1967 йил планига баъзи тузатишлар киритилади.

Уй-жой қурилиши учун республика Қишлоқ хўжалик министрлигига бериладиган капитал маблағлар кўпайтирилади.

Бир қанча депутатлар мавжуд ерларнинг ва ўзлаштирилган янги ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш ҳамда шу мақсадда зарур маблағларни ажратиш масаласини кўтардилар. Қишлоқ хўжалиги, мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари ҳамда бошқа ташкилотлар бу таклифларни синчиклаб қараб чиқишлари ва тегишли қарорларни қабул қилишлари керак.

Марказий кинолекторий қурилишини тамомлаш учун Тошкент шаҳар ижроия комитетига қўшимча маблағ ажратилади. Ленин номли майдонда инженерлик коммуникациялари қурилишига ва ободончилик ишларига маблағ ажратиш масаласи техника ҳужжатлари тасдиқланганидан кейин қўшимча равишда қараб чиқилади.

Нукус, Когон, Гулистон шаҳарларида ва бошқа жойларда сизот сувларни пасайтириш соҳасидаги дренаж ишлари учун Коммунал хўжалик министрлигига қўшимча маблағ ажратиб берилади. Нукус, Урганч ва Қарши шаҳарларида музикали драма театрларини қуриш учун қўшимча маблағ берилади.

Ялтадаги «Ўзбекистон» санаторийси ва Андижон областидаги «Пахталикўл» санаторийси қурилишини тамомлаш учун республика Соғлиқни сақлаш министрлигига, Тошкентда мактабгача тарбия педагогик билим юрти қурилиши учун Ўзбекистон ССР Маориф министрлигига ва механизациялаштирилган кўчма калонналарга ажратилган машина-ускуналарнинг ҳақини тўлаш учун Қурилиш министрлигига қўшимча маблағлар ажратиб берилади.

Фарғона ва Гулистон шаҳарларида алоқа уйларини қура бошлаш ва Нагорная станциясида сув шифохонаси қурилишини тамомлаш учун маблағ ажратиш кўзда тутилади.

Халқ хўжалик плани юзасидан план-бюджет комиссияси ва Олий Совет депутатлари илгари сурган таклифлар ва мулоҳазаларнинг ҳаммаси эътибор билан қараб чиқилади ҳамда ана шу таклиф ва мулоҳазалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинади. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МОЛИЯ МИНИСТРИ ДЕПУТАТ В. М. МУРОДХЎЖАЕВНИНГ ЯКУНЛОВЧИ НУТҚИ

Депутат ўртоқлар! Депутатлар республиканинг 1967 йилги Давлат бюджетини якдиллик билан маъқулладилар. Депутатлар ўз нутқларида 1967 йил бюджети беш йилликнинг иккинчи йилида Ўзбекистон экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш, меҳнаткашларнинг фаровонлигини янада ошириш юзасидан халқ хўжалик планида кўзда тутилган ҳамма тадбирларни зарур миқдорда пул билан тўла таъминлажагини таъкидладилар.

Сўзга чиққан депутатлар республика министрликлари ва идораларининг иши тўғрисида бир қанча танқидий мулоҳазаларни айтдилар. Министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари бу мулоҳазаларни муҳокама қилишлари, кўрсатиб ўтилган камчиликларни йўқотиш чораларини кўришлари лозим. Республика Министрлар Совети сессияда қайси ташкилотлар тўғрисида гап борган бўлса, шу ташкилотларнинг ишини яхшилаш учун зарур чораларни кўради.

Молия министрлиги депутатларнинг 1967 йилги давлат бюджети тўғрисида айтган ҳамма таклифлари ва мулоҳазаларини эътибор билан қараб чиқади. Министрлик кўрилган тадбирлар тўғрисида депутатларни ўз вақтида хабардор қилади.

Сўзга чиққан депутатлар 1967 йил бюджетидан қўшимча маблағ ажратиш тўғрисида бир қанча таклиф киритдилар.

Республика Министрлар Совети бюджет лойиҳасини муҳокама қилганидан кейин қонда бўйича тузатишлар киритилди ва бюджетдан бериладиган маблағлар 4298 минг сўм, шу жумладан, Тошкентни обод қилиш учун бир миллион сўм, Қишлоқ хўжалик министрлигига 1208 минг сўм, социал-маданий тадбирлар учун 1290 минг сўм кўпайтирилди.

Бундан ташқари, Министрлар Совети маҳаллий Советларнинг уй-жой фондини капитал ремонт қилиш учун бюджетдан бериладиган маблағларни 2100 минг сўм кўпайтириш имкониятларини қидириб топди.

План-бюджет комиссияси Министрлар Совети томонидан киритилган баъзи тузатишларни ҳисобга олиб, оборот солиғидан олинадиган даромадларни ва бошқа тушимларни кўпайтириш ҳисобига 1967 йил бюджетидан ҳаражатларни 3.590 минг сўм кўпайтиришни таклиф этди. Бу маблағлардан ремонт қилиш ва маориф муассасаларига асбоб-ускуна ва жиҳозлар сотиб олиш учун икки миллион сўм ва соғлиқни сақлаш муассасалари учун 1590 минг сўм сарф қилинади.

Министрлар Совети бу таклифларни қараб чиқди ва план-бюджет комиссиясининг таклифларини маъқуллаб, уларни қабул қилиш мумкин деб ҳисоблаганлигини сессияга маълум қилишни менга топширди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларига бюджет ижроси вақтида қўшимча равишда халқ хўжалиги ҳамда социал-маданий муассасалар бўйича кўриладиган тадбирларни пул билан таъминлашда (капитал маблағлар ҳам шу ҳисобга киради) бюджетда кўзда тутилган суммадан ортиқ ҳосил қилинган даромадлардан фойдаланиш ҳуқуқи берилган.

1967 йил бюджети даромадлари планини ошириб бажариш учун, бинобарин шу ҳисобдан қўшимча тадбирларни амалга ошириш учун катта имкониятларимиз бор. Вазифа — резервларни сафарбар қилишга ғоят зўр эътибор беришдан иборат. Бу эса, министрликлар ва бошқармалардан, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советидан, ижроия комитетлардан янги йилнинг биринчи кунлариданоқ хўжаликка раҳбарликни кучайтиришни талаб қилади.

1967 йил бюджети катта масъулиятли вазифаларни акс эттиради. Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари ватанимизнинг улуғ социалистик ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлаш учун бутун кучларини сарф қилишларига шак-шубҳа йўқ.

(Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ IX СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ VIII СЕССИЯСИДА ДЕПУТАТЛАР ҚИЛГАН ТАНҚИДИЙ МУЛОҲАЗАЛАР ВА ТАКЛИФЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат М. М. МУСАХОНОВ ахбороти

Депутат ўртоқлар! Ўзларингизга маълумки, КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми «СССРнинг халқаро сиёсати ва Коммунистик ҳаракатнинг жипслиги учун КПССнинг кураши тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев докладини тинглаб муҳокама қилди, шу масала юзасидан тарихий қарор қабул қилди. Пленум КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг халқаро сиёсат масалаларидаги позициясини ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг жипслиги соҳасида кўрилган чораларни тўла маъқуллади. Марказий Комитет Пленуми Совет Иттифоқи ва Совет ҳукуматининг Вьетнам масаласидаги позициясини маъқуллади, ҳамда Вьетнам халқининг АҚШ империализмининг жиноий агрессиясига қарши олиб бораётган қаҳрамонона курашини бундан буён ҳам ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб туришни зарур деб ҳисоблади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг депутатлари «СССРнинг халқаро сиёсати ва коммунистик ҳаракат жипслиги учун КПССнинг кураши тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорини бутун Ўзбекистон халқи номидан батамом ва тўла равишда маъқуллайдилар, деб ишонаман. [illegible]

Янги беш йиллик планнинг биринчи йили [illegible] Ўзбекистон социалистик экономикасини ривожлантиришда 1966 йилда катта муваффақиятларга эришилди. [illegible]

Коммунистик партия, совет давлати [illegible]

Республикамиз давлат ҳокимиятининг олий органи бўлган Ўзбекистон ССР Олий Советининг [illegible]

Республика Министрлар Совети [illegible]

Шу масалаларни муҳокама қилиш чоғида министрликлар ва идоралар [illegible]

устида ўзларининг бир қанча мулоҳазаларини айтган эдилар. Республика Министрлар Совети ва унинг топшириғига биноан, республика Госплани, министрликлари ва идоралари ўша таклифлар[illegible] кўриб чиқдилар [illegible] тўғрисида [illegible] депутатларнинг [illegible] маълум қи[illegible]

«КПСС XXIII съездининг қарорлари асосида республика мактабларининг ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» Ўзбекистон ССР Олий Совети VIII сессиясининг қарори республика [illegible] Қорақалпоғистон [illegible] меҳнаткаш[illegible] область Со[иллегибле] шаҳар совети [illegible] масалани [illegible] республика [illegible] амалга [illegible] амалий [illegible]қилдилар.

[illegible] мактабларида 8,5 минг ўқув кабинети ва 6 [illegible], 4.250 та [illegible] буфет бор. [illegible] 2.800 та [illegible] 150 минг [illegible] 1966 — [illegible] 13 мил[illegible] дарслик [illegible]

[illegible] халқ маорифи [illegible] раиси [illegible]

[illegible] ва бошқа [illegible] ўқувчилар [illegible] тарбия ишла[illegible] алоқадор [illegible] чиққан эди [illegible] Коммунистик партия [illegible] Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети [illegible] ўрта умумий [illegible] директор[illegible] бўйича [illegible] жорий қи[illegible] ишларидан [illegible] ўқитувчиларнинг малака[illegible] кўрилмоқда. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги умумий таълим тўғрисида янги Низом ишлаб чиқди. Жумладан, ўқувчиларга меҳнат тарбияси беришни ташкил этишга катта эътибор берилмоқда.

Депутат ўртоқ Ержанова Қорақалпоғистон АССР мактабларининг ўқувчиларини дарсликлар билан таъминлаш, Нукусда Ўзбекистон педагогика фанлари илмий тадқиқот институтининг филиалини очиш масаласини ҳал этишни илтимос қилган эди. 1966 йилда Қорақалпоғистон АССР мактабларининг ўқувчилари учун 58 номда дарсликлар нашр эттирилди, ҳолбуки 1965 йилда 48 номда дарсликлар нашр этилган эди. Республика мактаблари учун, жумладан Қорақалпоғистон АССР мактаблари учун ҳам 1967—1970 йилларда дарсликлар ва кўргазмали қўлланмалар нашр этишнинг перспектив плани ҳозирги вақтда ишлаб чиқилмоқда. Ўзбекистон педагогика фанлари илмий тадқиқот институтининг ишини яхшилашга доир таклифлар тайёрланмоқда. Шу институтнинг Қорақалпоғистонда филиалини очиш масаласи кўриб чиқилади.

Депутатлардан Бродува, Кўчқорова, Маҳмудов, Мироқов ва бошқа ўртоқлар айниқса колхозларда мактаб биноларини қуриш, мактабларни ва ўқув кабинетларини жиҳозлаш, уларни кўргазмали ўқув қуроллари ва асбоблари билан таъминлаш, шунингдек мактабгача муассасалар қуриш тўғрисида бир қанча масалаларни кўтариб чиққан эдилар. Бу масалалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССР мактабларининг ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарори билан ҳал қилиб берилди.

Мактаблар қуришга давлат томонидан сарфланадиган капитал маблағлар кўпайтирилиб, 1966 йилдаги 13,6 миллион сўм ўрнига 1967 йилда 18,1 миллион сўмга етказилади. Мактабгача тарбия болалар муассасалари қуришга 1967 йилда 24,2 миллион сўм ёки бу йил сарфланаётганига қараганда қарийб тўрт миллион сўм кўп маблағ ажратиш кўзда тутилади.

1967 йилги халқ хўжалик планида колхозлар ва бошқа кооператив ташкилотларининг ўз ташаббуслари билан мактаблар қуришлари учун зарур моддий ресурслар ажратиб бериш кўзда тутилди. Колхозларда асосан Республика қишлоқ қурилиши министрлиги томонидан қурилаётган мактаблар кўпайтирилади. 1966 йилда 47,7 минг ўқувчига мўлжалланган мактаб бинолари қуриб берилган бўлса, 1967 йилда 54,6 минг ўқувчига мўлжалланган мактаб бинолари қуриш планлаштирилмоқда. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги совхозларда мактаблар ҳамда болалар боғчалари, яслилари қуришга кейинги уч йил ичида 7,3 миллион сўм сарфлаган бўлса шу мақсадлар учун 1967 йилнинг ўзидагина 5,3 миллион сўм ажратилади.

1966 йилда республика мактабларини жиҳозлашга жами 13 миллион сўмдан кўпроқ пул берилган эди. Бироқ, бу ҳам мактабларнинг ўсиб бораётган эҳтиёжларини таъминламаётир. Бу масала иттифоқ миқёсида ҳал қилинмоқда. Ўқув қуроллари ва мактаб мулкларидан фойдаланишда тартиб ўрнатиш учун республика ҳукумати Ўзбекистон ССР Маориф министрлигига барча мактабларни паспортлаштириш ишини ўтказишни топширди. Барча область марказларида ва Нукусда ўқув кўргазмали қуролларни ва асбобларни ремонт қилиб берадиган стационар ва кўчма устахоналар ташкил этилади.

Ўзбекистон ССР маориф министри ўртоқ Қўчқоров, депутатлардан Руцкий, Мавлонов, Абдураззоқова, Тоиров ва бошқа ўртоқлар педагог ўқув юртларига студентлар қабул қилишни кўпайтириш тўғрисида, курсларда муаллимлар тайёрлаш ҳақида, уларнинг малакасини ошириш ва муаллимлар тайёрлаш сифатини яхшилаш тўғрисида бир қанча таклифлар киритган эдилар. Ўзбекистон ССР маориф министрлигига берилаётган педагог кадрлар йилдан-йилга кўпайтирилмоқда. Бу министрликка 1966 йилда 3.7 минг мутахассис берилган бўлса, 1967 йилда олий ва ўрта махсус маълумотли яна 7 минг ёш муаллимлар министрлик ихтиёрига берилади.

Бироқ, бу ҳам мактабларнинг эҳтиёжини қопламаётир. Шу сабабли 1966—1970 йилларда университетларга 22 минг кишини, педагогика институтларига 66 минг кишини, педагогика билим юртларига 13,5 минг ва музика билим юртларига 3,7 минг кишини қабул қилиш кўзда тутилмоқда. Бундан ташқари рус тилидан ва чет тиллардан дарс берадиган муаллимлар тайёрламоқ учун 1966 йилда РСФСР ва Украинанинг педагогика олий ўқув юртларига Ўзбекистондан 1.000 киши юборилди ва келгуси тўрт йил мобайнида ҳам ҳар йил яна шунчадан студент юбориб турилади. Ўзбек мактабларининг бошланғич синфлари учун рус тили муаллимлари республика ўрта ва умумий таълим мактаблари ҳузуридаги бир йиллик педагогика синфларида ҳам тайёрланмоқда. Бундай бир йиллик педагогика синфларида 1966 йилда 1.600 киши тайёрланди, 1967 йилдан бошлаб то 1970 йилга қадар ҳар йили шундай синфларда 3 мингтадан муаллим тайёрланади. Шундай қилиб, республика мактабларининг муаллим кадрларга бўлган эҳтиёжини энг кўп даражада қондириш кўзда тутилмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1967 йилда Тошкент ва Самарқанд областларида янги педагогика институтлари очиш, шунингдек бир қанча педагогика билим юртлари ташкил этиш, шу жумладан жисмоний тарбия, ашула ва расм дарсларини ўқитадиган муаллимлар тайёрлайдиган педагогика билим юртлари ташкил этиш масаласини кўриб чиқади. Республикада муаллимлар малакасини оширадиган иккита республика институти, 9 та область институти ва битта шаҳар институти ишлаб турибди. Шу институтларда муаллимларни қайта тайёрлаш муддатлари узайтирилиб, уч ойга етказилди. 1966—1970 йилларда 123 мингдан кўпроқ муаллимнинг малакасини ошириш плани тасдиқланди. Уларга методика ёрдамини яхшилаш учун Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ҳузурида ўқув метод кабинети ва тарбиявий иш кабинети ташкил қилинди.

Ўқитувчи кадрларни айниқса қишлоқларда доимий ишлайдиган қилиб сақлаб қолиш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ўқитувчиларга уй-жой майдони ва ҳамда партия ва ҳукумат қарорларида қишлоқ жойларида ишлаётган муаллимлар учун кўзда тутилган барча имтиёзлар билан ўз вақтида таъминлаш вазифасини маҳаллий партия ва совет ташкилотларига, халқ маорифи органларига юкладилар. Бу йилги ўқув юртида республикада қишлоқ муаллимлари учун 670 та квартира қуриб берилди ва 8 минг квартира ремонтдан чиқарилди. Қишлоқ муаллимларининг квартираларини иситиш учун юз минг тоннага яқин кўмир ташиб берилди.

Шуни айтиш керакки, Ўзбекистон ССР Олий Совети VIII сессиясининг мактаб ишларини янада яхшилаш чоралари тўғрисидаги қарорида бир қанча йилларга мўлжалланган катта-катта тадбирлар кўзда тутилади. Бу масалаларни ҳал этиш ҳаммамизнинг вазифамиздир. Бизнинг энг муҳим вазифамиз шуки, мўлжалланган чораларнинг ҳаммасини бажарилишини таъминлашимиз, бундан буён ҳам мактабга тинмай эътибор бериб туришимиз ва унга ғамхўрлик қилишимиз лозим.

Ўзбекистон ССРнинг 1965 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги масала муҳокама қилинаётганида кўпгина депутатлар молия-хўжалик фаолиятини яхшилашга, бир қанча министрликлар ва идоралар ишидаги камчиликларни йўқотишга, уларнинг корхоналарни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказишга тайёрлаш учун бўлган масъулиятини оширишга, халқ хўжалиги планини бажаришнинг сифат кўрсаткичларини яхшилашга доир таклифлар киритдилар.

Мана шу ҳамма энг муҳим масалалар республика ҳукуматининг министрликлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотларнинг диққат марказида турибди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика халқ хўжалик плани ва бюджети қандай бажарилаётганлигини систематик равишда кўриб чиқмоқда. Айрим министрликлар ва идораларнинг хўжалик молия фаолиятини ҳам кўриб чиқилди ва мавжуд камчиликларни тугатиш чоралари кўрилди.

Министрликлар ва идоралар депутатларнинг танқидий мулоҳазаларини назарда тутиб, ўзларига қарашли корхоналар ва ташкилотларнинг молия-хўжалик фаолиятига доир масалаларни коллегия ва актив йиғилишларида кўриб чиқдилар. Министрликлар депутатларнинг сессияда айтган таклифлари ва танқидий мулоҳазаларини амалга ошириш юзасидан кўрилган чоралар ҳақида уларга жавоб хатлари юбордилар. Шу сабабли энди айрим масалаларгагина тўхталиб ўтишга ижозат бергайсиз.

Депутат ўртоқ Скоробогатов матлубот кооперациясининг товар оборотидан 5 процентни қишлоқ районларининг бюджетларига ажратиб беришни, шу тариқа қишлоқ районларининг бюджетлари даромад қисмини кўпайтиришни таклиф қилди. Депутат ўртоқ Қаюмов болаларга аталган киносеансларини солиқ солишдан озод қилиш тўғрисида таклиф киритди. Бу таклифлар тўғри таклифлардир, бу таклифлар устида Иттифоқ министрликларининг ижобий хулосалари бор. Бу масалалар ҳам ҳозирги вақтда Иттифоқ миқёсида ҳал қилинмоқда.

Енгил саноат министри ўртоқ Қўқонбоев савдо ташкилотлари билан бевосита боғланиб, ишлаш тартибига ўтган корхоналар оборот маблағларининг нормативларини кўпайтиришни талаб қилган эди. Соғлиқни сақлаш министри ўртоқ Зоиров медицина муассасаларини ускуналар билан таъминлаш учун қўшимча маблағлар ажратиб беришни талаб қилган эди. Бу масалалар ҳам ижобий ҳал қилинди.

Хўжалик ва маданий қурилиш масалалари юзасидан бундан олдинги сессияларда депутатлар томонидан киритилган бир қанча таклифлар республиканинг келгуси йилги халқ хўжалик плани ва бюджетида амалий жиҳатдан ҳал қилиб берилмоқда. Ўзбекистон ССР халқ хўжалик плани ва бюджетининг тўла ва муваффақиятли бажарилиши ишлаб чиқарувчи кучларнинг янада ривож топишини, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг анча кўпайтирилишини, халқ турмуш даражасининг оширилишини таъминлайди.

Энди бутун иш план ва бюджетнинг ҳар бир министрлик ва идора бўйича, халқ хўжалигининг ҳар бир тармоғи бўйича ҳар бир область, шаҳар, район бўйича, ҳар бир корхона, колхоз, совхоз, қурилиш бўйича бажарилишини уюштириш ва унинг сўзсиз бажарилишини таъминлашдадир. Ўтган йилларда бизда шундай ҳоллар рўй бердики, планлар январь ойигача ва ҳатто февраль ойигача баъзи корхона, совхоз, қурилишларга етказилмади, халқ хўжалигининг бутун-бутун тармоқлари бўйича айрим кўрсаткичлар аниқлаб берилмади. Халқ хўжалик планининг кўрсаткичларини сира кечиктирмай завод, фабрика, қурилиш, колхоз ва совхозларга етказиш зарур. Бу эса, Госплан, область план бўлимлари, министрликлар, идораларнинг энг муҳим вазифасидир.

Корхона ва қурилишлар, колхоз ва совхозлар ҳам ҳозир ўз навбатида партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан биргаликда барча мавжуд ресурслардан фойдаланишни ва пландинг сўзсиз бажарилишини таъминлайдиган ташкилий техникавий тадбирларни белгилаб чиқишлари ва бу тадбирларни бир кун ҳам кечиктирмай дарҳол амалга оширишга киришишлари лозим.

Давлат бюджетининг муваффақиятли бажарилиши саноат, қишлоқ хўжалиги, транспортнинг планни бажаришига боғлиқ, (чунки бюджет даромадларининг қарийб 90 проценти корхоналар ва ташкилотлардан тушади). министрликлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотларнинг иқтисодий иш даражасига; халқ хўжалигимизнинг барча мавжуд ички ресурслари ва резервларини сафарбар қила билишимизга боғлиқ.

Бюджет даромадларини вужудга келтиришда халқ хўжалигида ҳосил қилинаётган фойда катта аҳамиятга эга, бироқ, бизда бу кўрсаткичга ҳали ҳам лозим бўлган даражада эътибор берилмаётир. Шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида фойда плани қарийб 32 миллион сўм миқдорида ёки 8 процент кам бажарилди. Қишлоқ қурилиш министрлиги тўққиз ой мобайнида планда кўзда тутилган 1 миллион 968 минг сўм фойда олиш ўрнига 1 миллион 875 минг сўм зарар кўрди. Озиқ-овқат саноати министрлиги системасидаги саноат корхоналаридан 31 таси фойда олиш планини бажармади. Бинокорлик материаллари саноати министрлигида, Гўшт ва сув саноати министрлигида ҳам бундай корхоналар кўп. Министрликлар, идоралар, корхоналар, ташкилотларнинг раҳбарлари, советларнинг ижроия комитетлари хўжаликда фойда ҳосил қилиш ишини яхшилашлари лозим.

Пул маблағларини, материал ва меҳнат ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш учун кескин кураш олиб бориш чинакам умумхалқ ишидир. Аммо республиканинг кўпгина корхоналари, ташкилотлари ва муассасалари, давлат маблағларини исроф бўлишига йўл қўймоқдалар. Растратлар ва ўғирликлар содир бўлмоқда. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, 1966 йилнинг тўққиз ойи мобайнида республика саноатида брак ва унумсиз харажатлар натижасида рўй берган нобудгарчилик қарийб олти ярим миллион сўмни ташкил қилди. Қишлоқ хўжалигида, қурилиш ташкилотларида ва савдо ташкилотларида товар-материалларни ва пул маблағларини сақлаш айниқса ташвишли аҳволга тушиб қолди. Давлат маблағларини оқилона ва тежаб-тергаб сарфлаш, юқори сифатли маҳсулот чиқариш учун курашиш, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида нобудгарчиликнинг ва унумсиз харажатларнинг олдини олиш жиддий халқ хўжалик проблемаси бўлиб, буни ҳал қилиш устида тинмай ишлашимиз лозим.

Капитал қурилиш тўғрисида бир неча сўз айтмоқчиман. 1967 йилги халқ хўжалик плани қурилишга сарфланадиган капитал маблағлар ҳажмини 21 процент, ёки 1966 йилда ҳақиқатан ўзлаштириладиган маблағга нисбатан 197 миллион сўм кўпайтиришни кўзда тутади. Бу тамомила реал, аммо жуда катта вазифадир. Капитал қурилиш масалалари фақат бинокорларнигина эмас, шу билан бирга ҳамма министрликлар, идоралар, область, шаҳар, район, қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари, корхоналар ва колхозларнинг ҳам диққат марказида туриши лозим. Бинокорлик материаллари саноати корхоналарини кескин ривожлантиришга ва бу корхоналар ишини янада яхшилашга алоҳида эътибор бериш керак.

1967 йилда биз қувватларни ишга тушириш планини ҳар қандай шароитда бажармоқ, уй-жой бинолари, мактаблар, касалхоналар ва бошқа маданий-маиший объектларни қуриб битказмоқ учун бу ишларга ажратилган маблағлардан янада рационал ва тўлиқ фойдаланишимиз керак. Бу ишда Бутуниттифоқ қурилиш майдони бўлиб қолган Тошкентда, яъни республикамиз пойтахтида капитал қурилишни ташкил этиш алоҳида аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Пойтахтимизни совет халқларининг қардошлик иттифоқи қурмоқда. Зилзиладан зарарланган шаҳар ўрнида бир неча йилдан кейин янги, гўзал Тошкент — коммунизмнинг Шарқдаги машъали қад кўтаради.

Савдо ва маиший масалалар тўғрисида гапириб ўтмоқчиман. 1967 йилда республикада чакана товар обороти 3 миллиард 840 миллион сўмни ёки 1966 йилда бажарилиши кутилган миқдорга нисбатан 108,3 процентни ташкил қилади, маиший хизмат ишларининг ҳажми эса 28 процентдан зиёдроқ кўпаяди. Ишимизнинг бу участкасини яхшиламоқ учун аввало савдо ташкилотларининг ва маиший хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг ишини кескин яхшилашимиз лозим, лекин шу билан бирга савдо ва маиший хизмат масалалари меҳнаткашлар депутатларининг қишлоқ Советларидан тортиб то область Советларигача барча совет органларининг жонажон иши бўлиб қолиши, ҳар бир магазин, ошхона ва маиший хизмат кўрсатувчи корхонанинг планларини бажаришини министрликлар, маҳаллий ҳокимият органлари ва жамоатчилик контроль қилиб туриши зарур.

Савдо ташкилотлари аҳолига сотиш учун товарларнинг қўшимча ресурсларини қидириб топишга ва маиший хизматнинг энг яхши формаларини ташкил этишга алоҳида диққат ва эътибор бериш керак. Бу соҳада Енгил саноат министрлиги, озиқ-овқат саноати министрлиги, Гўшт, сут саноати министрлиги ва Маҳаллий саноат министрлиги катта иш қилишлари лозим. Улар савдо шохобчаларига планга қўшимча қилиб яна нималар бериш мумкинлиги тўғрисида доим бош қотиришга мажбурдирлар. Госплан ва область план комиссиялари шу масалаларга доир ўз ишларини анча яхшилашлари лозим. Машинасозлик заводларидан тортиб ғишт заводларигача Ўзбекистоннинг ҳамма корхоналари халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришлари мумкин ва лозим.

Савдони яхшиламоқ учун биз 1967 йилда 5.218 сотувчи ишлайдиган 983 та магазинни қуриб ишга туширишимиз, 13 минг 780 ўринли 172 та ошхона, кафе ва бошқа умумий овқатланиш корхоналарини қуриб битказишимиз ва ишга туширишимиз керак. Савдо корхоналарини янада ривожлантиришга 42,7 миллион сўм капитал маблағ сарфланади. Бу катта программа ўз вақтида бажарилиши лозим. Республика ташкилотларининг раҳбарлари савдо ва маиший хизмат масалалари одамларнинг кайфиятини яхшилаш масалалари эканлигини, бинобарин бу масалалар катта сиёсий масалалар эканлигини ҳамиша эсда тутишлари керак.

Келаётган йилдаги халқ хўжалик вазифаларининг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан министрликлар, идораларнинг ва маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг фаолият даражасига боғлиқдир. Иш манфаатлари раҳбарлик савиясини анча оширишни, уларнинг аниқ ва оператив ишлашини таъминлашни талаб қилади.

Улуғ Октябрь Социалистик Революциясининг 50 йиллик юбилейидек буюк воқеага салкам бир йил қолди.

Совет Ўзбекистонининг меҳнатсевар халқи мана шу қутлуғ йилда ҳам коммунизм қурилишнинг буюк ишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади деб тўла ишонч билан айтиш мумкин. **(Қарсаклар).**

ЮБИЛЯРИМИЗ

МАЙДОНДА СИНАЛГАН — ЭЛДА АЗИЗ

Бугун олтмиш йиллик юбилейи нишонланадиган киши олим ҳам эмас, ёзувчи ҳам. На санъаткору ва на врач. У оддий деҳқон, бутун онгли ҳаётини колхоз тузумини мустаҳкамлаш, деҳқончилик маданиятини юксалтиришга бахш этган колхоз ишлаб чиқаришининг новаторларидан бири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул ака Носировдир. У меҳрибон отахон, ташкилотчи раҳбар, ҳормас-толмас курашчидир.

Ҳамроқул ака қийин, аммо шарафли ҳаёт йўлини босиб ўтди. Халқ иши деб ўт келса ўтди, сув келса кечди, қийинчилик ва машаққатларга бардош берди. Ҳар қадамда халқни — устоз, партияни — раҳнамо деб билди. У кетмончиликдан йирик хўжалик раҳбари даражасига кўтарилди.

Ҳаётнинг сўқмоқлари кўп. Ҳамроқул ака ўша сўқмоқларнинг ҳаммасидан юриб кўргани учун баланд-пасти, ўнқир-чўнқирларини яхши билади, колхозчиларга толиқмай манзилга етишлари учун тўғри йўл кўрсатиб, оқилона маслаҳат беради.

Колхоз бу йил 2.350 гектар ерда пахта ўстирди. Гектаридан 35 центнердан хирмон кўтариб, давлат омборига 8.100 тонна «оқ олтин» тўкди. Ялпи даромад 3,5 миллион сўм бўлди. Бир иш кунининг қиммати 6 сўмдан ошиб кетди. «Катта карвон сафида улуғ норнинг алоҳида ўрни бор» деганларидек, ана шундай муваффақиятларга эришишда бобо деҳқон Ҳамроқул ака Носировнинг хизматлари катта.

Юбиляримиз машинапарвар.

Унинг сўзларидан парча келтирамиз.

— Илгари ёмон ер йўқ, ёмон деҳқон бор дейишарди, — гап қотган эди миришкор деҳқон, — шунга ўхшаш машина яхши, уни ишлата билмаслик ёмон. Пахта майдони йилдан-йилга кенгайтириляпти, ҳосилдорлик ошириляпти. Бундай шароитда машинага таянилмаса, пахтани вақтида йиғиб-териб, саранжом-саришталаб олиш қийин.

Шу йўлдан борилди. Натижа қувончли бўлди. Бу йил колхоз бўйича ялпи ҳосилнинг 3.600 тоннаси «зангори кема»ларда терилди.

Ҳамроқул ака бақувват, бикир киши. Суяги меҳнатда қотганиданми, чарчаш нималигини билмайди. Уни тонг саҳарда пахтазорда кўрсангиз, чошгоҳда сут-товар фермасида учратасиз. Шу орада қурувчилар қолидан хабар олади, маслаҳатлар беради. Кечгача маккажўхорикорлик, боғдорчилик бригадаларида бўлади. Кечқурун активлар билан суҳбатлашиб, ишга якун ясаш, эрталик ишга режа тузишга бош-қош. Бундан чиқди активларга ишонмас экан-да, дерсиз. Йўқ, ундай эмас. Гап шундаки, у ўзини правление, партия ташкилоти олдида ҳисобдор деб билади. Қабул қилинган қарорлар, жамоатчилик иштирокида белгиланган режаларнинг ижроси ва амалга оширилишини текширади. Ютуқларни оммалаштиради, камчиликни кўрсатиб, тугатиш йўллари ҳақида маслаҳат беради. Шу сабабли колхозчилар уни маслаҳатгўй деб билади.

Юбилей арафасида Ҳамроқул акадаги хислатлар ҳақида айрим раҳбарлар билан суҳбатлашиб қолдик. Уларнинг фикрини келтирамиз.

— Ҳамроқул ака, — дейди область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. Маҳмудов, — ишнинг кўзини биладиган раҳбар, ҳамма нарсага халқ, давлат манфаатини кўзлаб қарайдиган идрокли киши. Давлат планларини қонун деб билади. Уни бажармагунча ўзи ҳам тинмайди, ўзгага ҳам тиним бермайди.

Халқимизда «Яхши билан ҳамроҳ бўлсанг — етарсан муродга» деган нақл бор. Узоқ йиллардан буён Ҳамроқул ака билан бир сафда туриб меҳнат қилаётган шогирдларидан Файзиқул Тошпўлатов, Ҳусанбой Қодиров, Асад Мўминов, Жаъфар Ражабов, Солижон Раҳимжонов ўзлари раҳбарлик қилаётган бригадаларда пахта ҳосилдорлигини 46 центнергача кўтардилар.

Партия ва ҳукуматимиз Ҳамроқул ака Носировнинг меҳнатларини юксак баҳолади. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Кўксида қўша-қўша орденлар, медаллар порлаб турибди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг юбилей муносабати билан эълон қилинган фармонида бундай дейилади.

«Сирдарё область, Жиззах районидаги «Москва» колхозининг раиси Ҳамроқул Носиров қишлоқ хўжалигида кўп йил самарали ишлаганлиги ҳамда колхоз тузумини мустаҳкамлаш соҳасидаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди».

Табаррук олтмиш ёшингиз муборак бўлсин, азиз отахон!

М. НАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Партия, совет ва хўжалик органларидаги кўп йиллик ҳамда самарали иши учун ва туғилган кунига 50 йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Бухородаги ВЛКСМ XX йиллиги номли тикувчилик фабрикасининг директори Бўри Фозиловна **Омонова** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиша — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.
№ 293. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 09031